Ministerie van Economische Zaken

Transparantiebenchmark 2014
De Kristal 2014

In samenwerking met NBA

Transparantiebenchmark 2014
De Kristal 2014

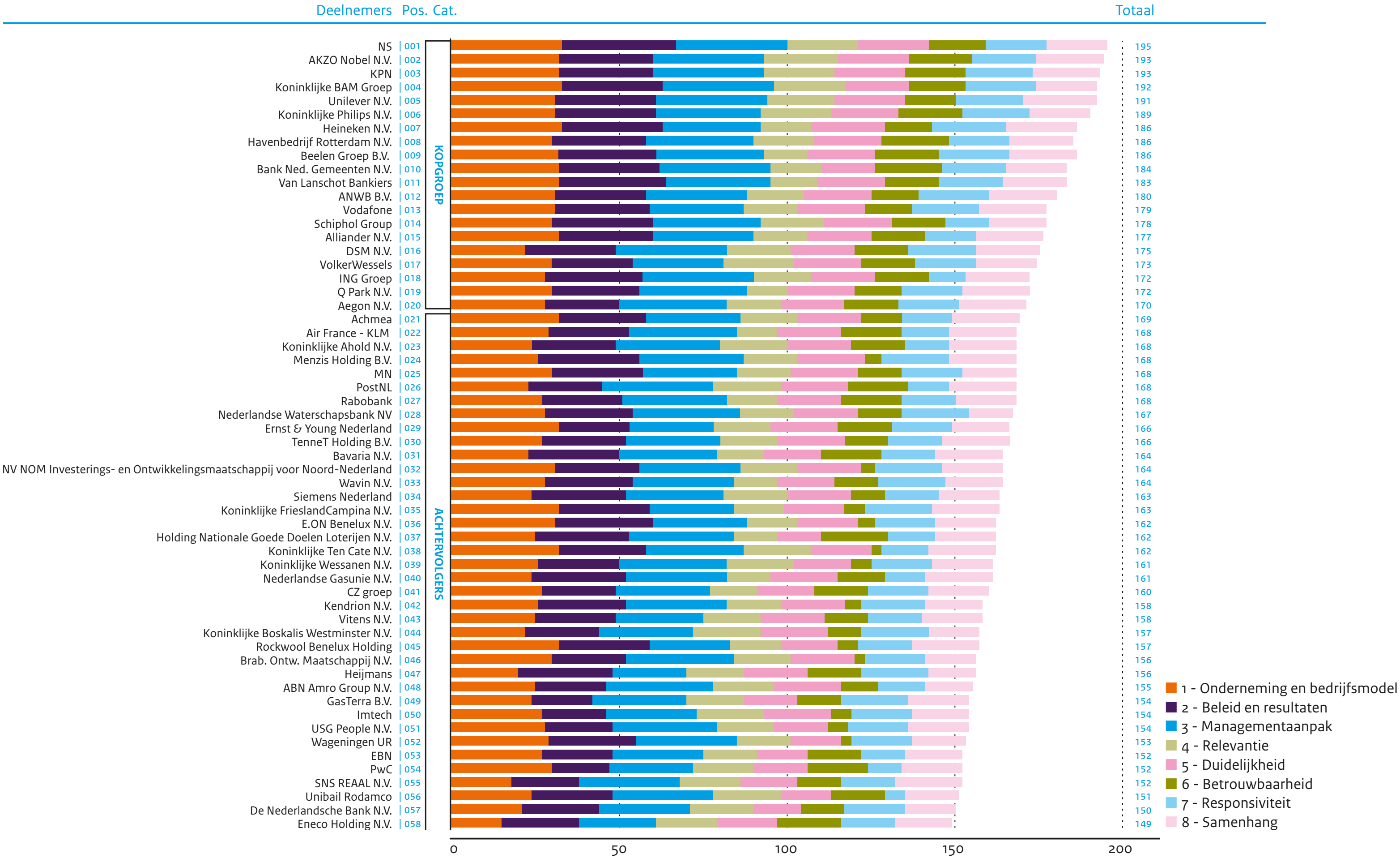
In samenwerking met NBA

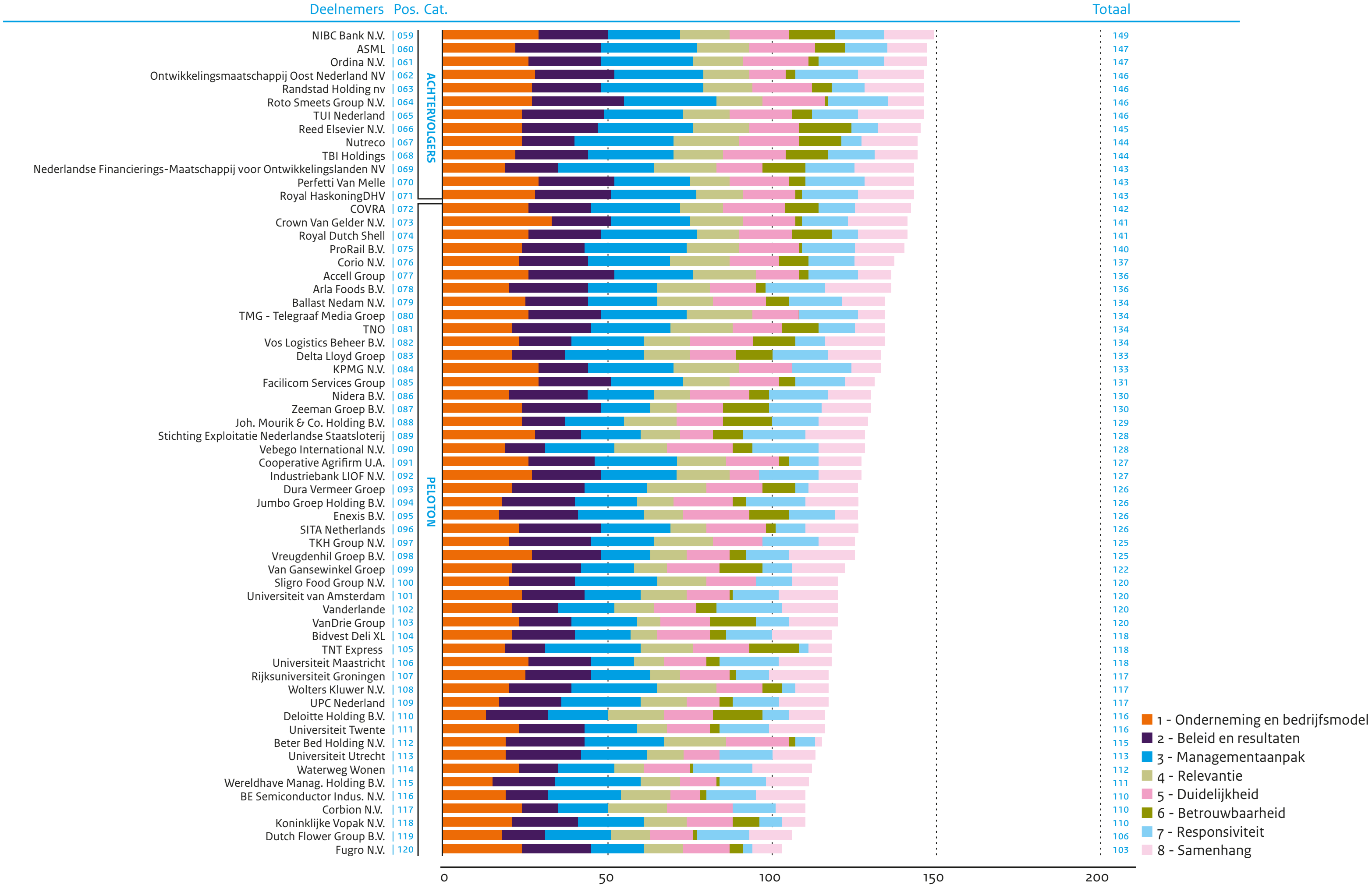
1 De Transparantieladder

De Transparantieladder geeft een overzicht van de totaalscores van organisaties, inclusief de subscores op de acht verschillende categorieën. De organisaties die deel uitmaken van de Transparantiebenchmark zijn gerangschikt in verschillende groepen, te weten de kopgroep, de achtervolgers, het peloton, de achterblijvers en de bezemwagen.

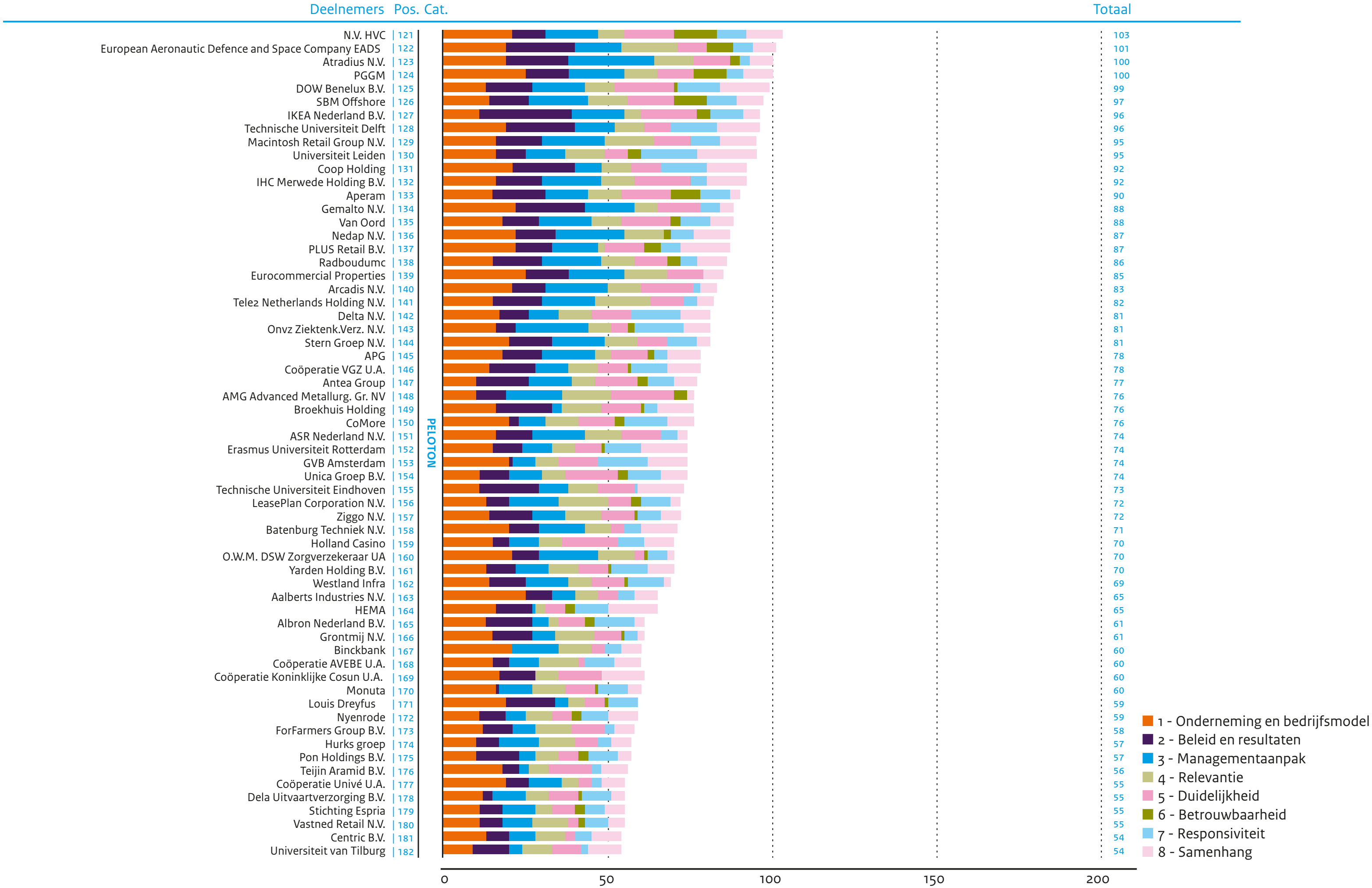
Categorie transparantieladder 2014	Plaatsen
Kopgroep	1 - 20
Achtervolgers	21 - 71
Peloton	72 - 214
Achterblijvers	215 - 244
Bezemwagen	245 - 409

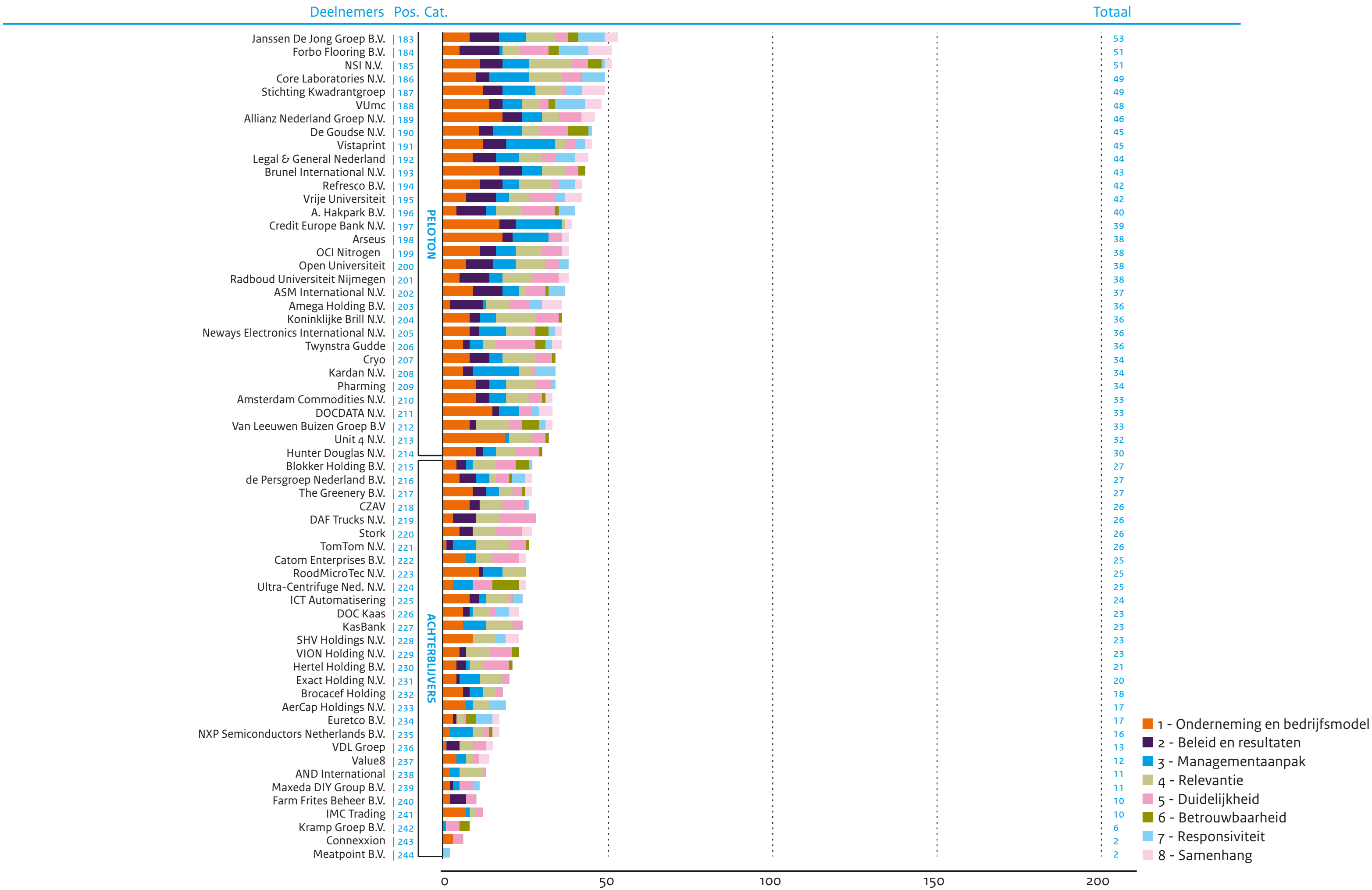
Transparantieladder

Deelnemers
Pos.
Cat.
Totaal
NIBC Bank N.V. 059 149
ASML 060 147
Ordina N.V. 061 147
Ontwikkelingsmaatschappij Oost Nederland NV 062 146
Randstad Holding nv 063 146
Roto Smeets Group N.V. 064 146
TUI Nederland 065 146
Reed Elsevier N.V. 066 145
Nutreco 067 144
TBI Holdings 068 144
Nederlandse Financierings-Maatschappij voor Ontwikkelingslanden NV 069 143
Perfetti Van Melle 070 143
Royal HaskoningDHV 071 143
COVRA 072 142
Crown Van Gelder N.V. 073 141
Royal Dutch Shell 074 141
ProRail B.V. 075 140
Corio N.V. 076 137
Accell Group 077 136
Arla Foods B.V. 078 136
Ballast Nedam N.V. 079 134
TMG - Telegraaf Media Groep 080 134
TNO 081 134
Vos Logistics Beheer B.V. 082 134
Delta Lloyd Groep 083 133
KPMG N.V. 084 133
Facilicom Services Group 085 131
Nidera B.V. 086 130
Zeeman Groep B.V. 087 130
Joh. Mourik & Co. Holding B.V. 088 129
Stichting Exploitatie Nederlandse Staatsloterij 089 128
Vebego International N.V. 090 128
Cooperative Agrifirm U.A. 091 127
Industriebank LIOF N.V. 092 127
Dura Vermeer Groep 093 126
Jumbo Groep Holding B.V. 094 126
Enexis B.V. 095 126
SITA Netherlands 096 126
TKH Group N.V. 097 125
Vreugdenhil Groep B.V. 098 125
Van Gansewinkel Groep 099 122
Sligro Food Group N.V. 100 120
Universiteit van Amsterdam 101 120
Vanderlande 102 120
VanDrie Group 103 120
Bidvest Deli XL 104 118
TNT Express 105 118
Universiteit Maastricht 106 118
Rijksuniversiteit Groningen 107 117
Wolters Kluwer N.V. 108 117
UPC Nederland 109 117
Deloitte Holding B.V. 110 116
Universiteit Twente 111 116
Beter Bed Holding N.V. 112 115
Universiteit Utrecht 113 113
Waterweg Wonen 114 112
Wereldhave Manag. Holding B.V. 115 111
BE Semiconductor Indus. N.V. 116 110
Corbion N.V. 117 110
Koninklijke Vopak N.V. 118 110
Dutch Flower Group B.V. 119 106
Fugro N.V. 120 103
ACHTERVOLGERS
PELOTON
0
50
100
150
200
1 - Onderneming en bedrijfsmodel
2 - Beleid en resultaten
3 - Managementaanpak
4 - Relevantie
5 - Duidelijkheid
6 - Betrouwbaarheid
7 - Responsiviteit
8 - Samenhang

Deelnemers
Pos.
Cat.
Totaal
N.V. HVC | 121 | 103
European Aeronautic Defence and Space Company EADS | 122 | 101
Atradius N.V. | 123 | 100
PGGM | 124 | 100
DOW Benelux B.V. | 125 | 99
SBM Offshore | 126 | 97
IKEA Nederland B.V. | 127 | 96
Technische Universiteit Delft | 128 | 96
Macintosh Retail Group N.V. | 129 | 95
Universiteit Leiden | 130 | 95
Coop Holding | 131 | 92
IHC Merwede Holding B.V. | 132 | 92
Aperam | 133 | 90
Gemalto N.V. | 134 | 88
Van Oord | 135 | 88
Nedap N.V. | 136 | 87
PLUS Retail B.V. | 137 | 87
Radboudumc | 138 | 86
Eurocommercial Properties | 139 | 85
Arcadis N.V. | 140 | 83
Tele2 Netherlands Holding N.V. | 141 | 82
Delta N.V. | 142 | 81
Onvz Ziektenk.Verz. N.V. | 143 | 81
Stern Groep N.V. | 144 | 81
APG | 145 | 78
Coöperatie VGZ U.A. | 146 | 78
Antea Group | 147 | 77
AMG Advanced Metallurg. Gr. NV | 148 | 76
Broekhuis Holding | 149 | 76
CoMore | 150 | 76
ASR Nederland N.V. | 151 | 74
Erasmus Universiteit Rotterdam | 152 | 74
GVB Amsterdam | 153 | 74
Unica Groep B.V. | 154 | 74
Technische Universiteit Eindhoven | 155 | 73
LeasePlan Corporation N.V. | 156 | 72
Ziggo N.V. | 157 | 72
Batenburg Techniek N.V. | 158 | 71
Holland Casino | 159 | 70
O.W.M. DSW Zorgverzekeraar UA | 160 | 70
Yarden Holding B.V. | 161 | 70
Westland Infra | 162 | 69
Aalberts Industries N.V. | 163 | 65
HEMA | 164 | 65
Albron Nederland B.V. | 165 | 61
Grontmij N.V. | 166 | 61
Binckbank | 167 | 60
Coöperatie AVEBE U.A. | 168 | 60
Coöperatie Koninklijke Cosun U.A. | 169 | 60
Monuta | 170 | 60
Louis Dreyfus | 171 | 59
Nyenrode | 172 | 59
ForFarmers Group B.V. | 173 | 58
Hurks groep | 174 | 57
Pon Holdings B.V. | 175 | 57
Teijin Aramid B.V. | 176 | 56
Coöperatie Univé U.A. | 177 | 55
Dela Uitvaartverzorging B.V. | 178 | 55
Stichting Espria | 179 | 55
Vastned Retail N.V. | 180 | 55
Centric B.V. | 181 | 54
Universiteit van Tilburg | 182 | 54
PELOTON
0
50
100
150
200
1 - Onderneming en bedrijfsmodel
2 - Beleid en resultaten
3 - Managementaanpak
4 - Relevantie
5 - Duidelijkheid
6 - Betrouwbaarheid
7 - Responsiviteit
8 - Samenhang

Het verschil tussen nummer 2 en 3 betreft een verschil in punten achter de komma, na beoordeling door het Panel van Deskundigen.

Inhoud

2 Introductie

2.1 Voorwoord

Voor u liggen de resultaten van de Transparantiebenchmark 2014, over het verslagjaar 2013. De Transparantiebenchmark geeft inzicht in de mate van transparantie in maatschappelijke verslaggeving bij de 409 grootste bedrijven van Nederland.

De Transparantiebenchmark viert dit jaar haar 10-jarig jubileum. De Transparantiebenchmark is een jaarlijks onderzoek naar de inhoud en kwaliteit van maatschappelijke verslaggeving bij Nederlandse ondernemingen. Het motief voor het uitvoeren van de Transparantiebenchmark is dat belanghebbenden (zoals aandeelhouders, belangengroeperingen en overheden) verwachten dat een bedrijf transparant is over haar afwegingen en prestaties op maatschappelijk vlak. Door open en duidelijk te zijn stelt een bedrijf zich kwetsbaar op en kan het door zijn stakeholders worden aangesproken op zijn activiteiten. Deze dialoog kan vervolgens leiden tot aanpassing van het beleid van een bedrijf.

Aan het bedrijf dat het meest transparant is in haar maatschappelijke verslaggeving en daardoor als hoogste op de ranglijst van de Transparantiebenchmark is geëindigd wordt jaarlijks de Kristal uitgereikt. De Kristal is een toonaangevende prijs op het gebied van maatschappelijke verslaggeving en is in 2010 opgezet door het ministerie van Economische Zaken en de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA). Voor deze prijs zijn zowel de criteria als de werkwijze van de Transparantiebenchmark en de ACC Award (het beste maatschappelijke verslag) gecombineerd. Naast de hoofdprijs ontvangen de grootste stijger op de Transparantiebenchmark en de onderneming die het meest creatief en innovatief omgaat met het transparant maken van haar maatschappelijke effecten op de samenleving, een prijs.

Alle 409 deelnemende bedrijven aan de Transparantiebenchmark zijn uitgenodigd om de kwaliteit van hun verslaggeving middels een online self-assessment te screenen. Door het online invullen van het self-assessment wordt in één oogopslag duidelijk wat de sterke kanten van een verslag zijn en waar er punten worden gemist. De antwoorden van het self-assessment zijn kritisch gecontroleerd op juistheid door een team van onderzoekers van EY (voorheen Ernst & Young). Een onafhankelijk en deskundig panel heeft de top 20 aanvullend beoordeeld op basis van hun eigen criteria. Vervolgens heeft de jury, bestaande uit mevrouw mr. Bibi de Vries (voorzitter), Z.K.H. Prins Carlos de Bourbon de Parme en professor dr. Leen Paape RA RO CIA, uit de top 3 de winnaar gekozen. In de analyses in de bijgevoegde overzichten zijn nulscores overigens niet meegenomen.

Op basis van de uitkomsten van een evaluatie van de benchmark in 2013 (uitgevoerd door het onafhankelijke onderzoeksbureau B&A), heeft het ministerie van Economische Zaken de opzet van de Transparantiebenchmark op drie punten gewijzigd. Ten eerste wordt in 2014 in de criteria meer aandacht besteed aan materialiteit, wat betekent dat bedrijven kijken naar de voor het bedrijf meest relevante MVO-thema's. De nieuwe criteria zijn daarmee beter in lijn gebracht met GRI en geïntegreerde verslaglegging en bovendien is de lat voor bedrijven hoger gelegd. Deze aanpassing heeft overigens wel geresulteerd in lagere eindscores. Ten tweede is het MKB uit de doelgroep van de Transparantiebenchmark gehaald. Uit de evaluatie is de inzet op het MKB namelijk niet effectief gebleken: weinig MKB-bedrijven brengen een jaarverslag uit en de criteria van de Transparantiebenchmark zijn vooral gericht op het grootbedrijf. Ten derde wordt de komende jaren samengewerkt met de nieuwe uitvoerder: EY. EY zet onder andere sterk in op ondersteuning en stimulering van bedrijven bij het invullen van het self-assessment en de verdere beoordelingsprocedure. Hierdoor worden bedrijven maximaal ontzorgd en worden de kosten voor bedrijven verder verlaagd. Ook zetten zij sterk in op het terugdringen van nulscores door het geven van goede begeleiding, gerichte voorlichting en intensieve ondersteuning aan nieuwkomers. Daarnaast is de structuur van het onderliggende rapport op een punt gewijzigd. Dit jaar wordt er een apart hoofdstuk gewijd aan de OESO-richtlijnen: de internationale normen voor MVO. Multinationale bedrijven hebben verantwoordelijkheid om invulling te geven aan de OESO-richtlijnen. Het gaat dan om het zoveel mogelijk opsporen, voorkomen en verminderen van slechte arbeidsomstandigheden, kinderarbeid, milieuschade, corruptie en mensenrechtenschendingen in hun productieketens: het zogenoemde due diligence-principe.

In het deelnameprotocol (in te zien via www. transparantiebenchmark.nl) staat beschreven welke bedrijven zijn opgenomen in de onderzoeksgroep, alsmede welke verantwoordingsinformatie voor punten in aanmerking komt. Op de website staat tevens informatie over de aangepaste criteria en alle scores.

Voor een goed begrip van de Transparantiebenchmark is het van belang te benadrukken dat de transparantie in verslaggeving wordt gemeten. Het ministerie geeft geen inhoudelijk oordeel over de concrete activiteiten of resultaten op het gebied van MVO, noch kan zij dat doen. Het gaat bij de Transparantiebenchmark om meer dan slechts vaststellen van scores van de ondernemingen. Trends in scores, beweging in sectoren, hoeveel bedrijven voor het eerst hun financiële en niet-financiële verslaggeving integreren, zijn ook interessant. In dit boekje vindt u meer informatie over deze zaken, naast uiteraard de resultaten van de meting over het verslagjaar 2013.

2.2 Over dit rapport

Voor u ligt het rapport over de Transparantiebenchmark 2014. In het rapport is alle relevante informatie omtrent de benchmark opgenomen, zoals de context, de sectoranalyses en veranderingen ten opzichte van vorig jaar. Het rapport start met een overzicht van de gehele transparantieladder. Dit jaar is getracht het rapport zo kort en bondig mogelijk te houden, waarbij de nadruk ligt op de resultaten en opvallendheden van de Transparantiebenchmark. Overige informatie, zoals de volledige set criteria, het deelnameprotocol en de panelcriteria zijn te vinden op de website van de Transparantiebenchmark www.transparantiebenchmark.nl.

3 De toppers van dit jaar

Ook dit jaar was het aan de jury om de uiteindelijke winnaars te bepalen. De winnaars van 2014 zijn:

De snelste stijger

E.ON is dit jaar op de ranglijst gestegen van positie 171 naar positie 36. Een stijging van maar liefst 135 posities .

Het meest innovatieve jaarverslag

De eer voor het meest innovatieve verslag gaat dit jaar naar Unilever.

De Kristalprijs, de hoofdprijs van de Transparantiebenchmark

De derde plaats op de Transparantiebenchmark is voor KPN, nipt achter AkzoNobel die op de tweede plaats is geëindigd.
De winnaar van de Kristal 2014 met 195 punten is NS.

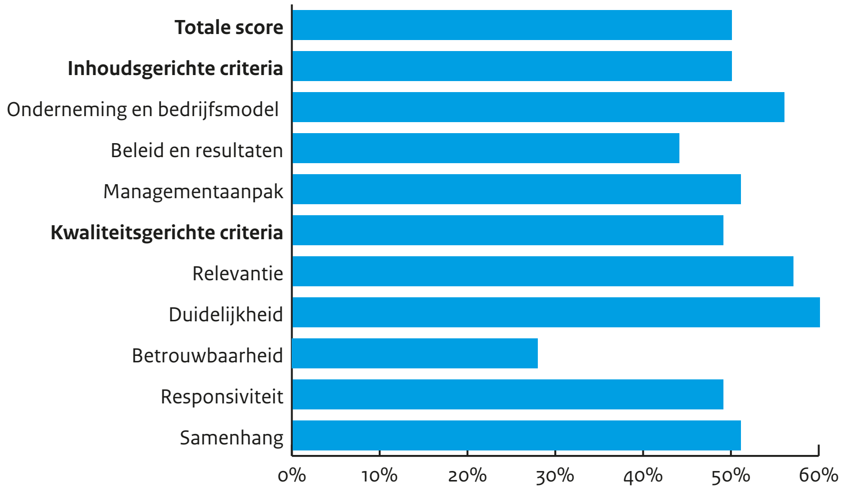
Het uitgebreide juryrapport met daarin de overwegingen van de jury is opgenomen in paragraaf 6.6.

4 Highlights

Dit hoofdstuk gaat dieper in op de resultaten van de Transparantiebenchmark. Voor de resultaten op criterium- en categorieniveau geldt dat de analyses zijn gedaan op basis van de organisaties met een score op de Transparantiebenchmark (dit zijn 244 organisaties). Nulscorende organisaties zijn buiten beschouwing gelaten. Aangezien de criteria en categorieën dit jaar zijn herzien, is het niet mogelijk om op een zuivere manier de resultaten te vergelijken met de resultaten van vorig jaar.

4.1 Categorievergelijking

De criteria van de Transparantiebenchmark zijn ingedeeld in acht categorieën. De onderstaande grafiek geeft een overzicht van de scores per categorie.

Over het algemeen scoren organisaties evenveel punten op de inhoudsgerichte criteria (50%) als op de kwaliteitsgerichte criteria (49%).

Er is in totaal 49,6% van het maximaal aantal punten behaald, wat overeen komt met een gemiddelde score van 99 punten.

Top 3 best gescoorde categorieën:

1. Duidelijkheid (60% van maximaal te behalen punten)
2. Relevantie (57% van maximaal te behalen punten)
3. Onderneming en bedrijfsmodel (56% van maximaal te behalen punten)

Top 3 slechtst gescoorde categorieën:

1. Betrouwbaarheid (28% van maximaal te behalen punten)
2. Beleid en resultaten (44% van maximaal te behalen punten)
3. Responsiviteit (49% van maximaal te behalen punten)

Top 3 best gescoorde criteria

Score & Criterium	Toelichting criterium
84% van de organisaties heeft de maximale score behaald op criterium 13	Volledig inzicht in de organisatiestructuur van de organisatie
76% van de organisaties heeft de maximale score behaald op criterium 1	Naast algemene bedrijfsinformatie, ook een kwantitatieve samenvatting van het profiel (aantal medewerkers, hoeveelheid geleverde producten/diensten, etc.)
70% van de organisaties heeft de maximale score behaald op criterium 35	Uitdragen van een visie op relevante maatschappelijke thema's en creëren van bewustzijn of begrip bij belanghebbenden omtrent deze thema's

Top 3 slechtst gescoorde criteria

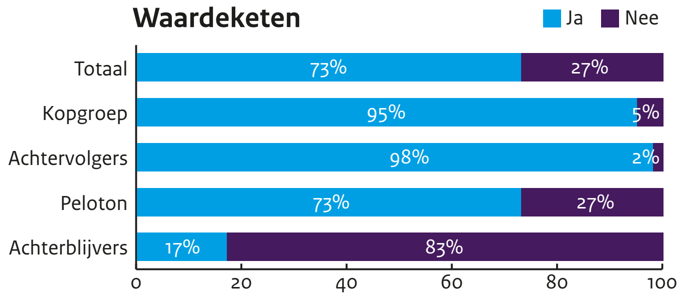
Score & Criterium	Toelichting criterium
69% van de organisaties heeft de minimale score behaald op criterium 30	Geen enkele vorm van een ondertekende verklaring hebben van een onafhankelijke partij die de inhoud van de maatschappelijke informatie heeft geverifieerd
60% van de organisaties heeft de minimale score behaald op criterium 40	Behaalde maatschappelijke resultaten worden niet gepresenteerd in de context van externe informatie, waaronder noteringen, benchmarkgegevens, trendanalyses en 'best practices'
49% van de organisaties heeft de minimale score behaald op criterium 31	Materiedeskundigen of belanghebbenden worden in de betreffende verslaggeving niet aan het woord gelaten

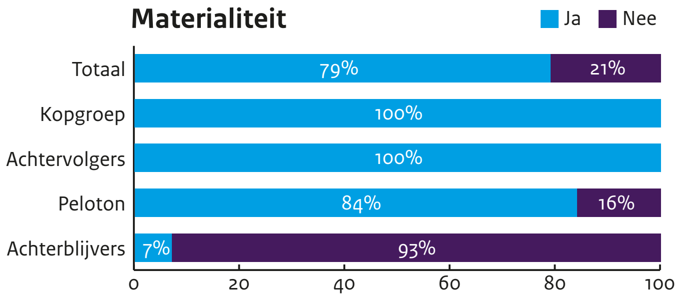
De volgende pagina's geven een overzicht van de resultaten op de meest relevante en opvallende criteria van de Transparantiebenchmark 2014. In veel gevallen zijn dit de (gedeeltelijk) nieuwe criteria.

73% van de organisaties rapporteert over de **waardeketen** waarin zij opereert.

Er is echter nog winst te behalen, want slechts 16% behaalt de maximale score op dit onderwerp. Dit kan door een toelichting te geven op maatschappelijke aspecten in de waardeketen en het toevoegen van een grafische weergave.

Categorie: Onderneming en bedrijfsmodel

Bijna 80% van de organisaties geeft een toelichting op de onderwerpen die zij van materieel belang acht voor de waardeketen waarin de organisatie opereert.

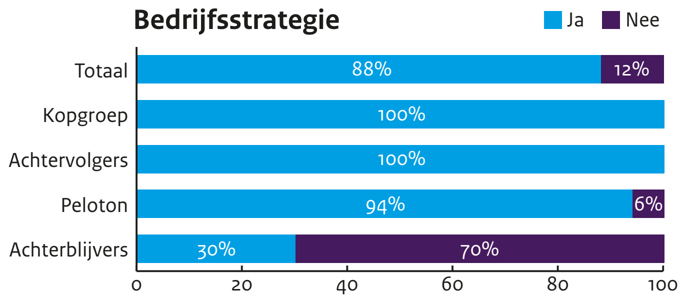
27% van de organisaties geeft **volledig inzicht in materialiteit** (inclusief het relatieve belang van de geïdentificeerde materiële onderwerpen en een grafische weergave hiervan).

Categorie: Onderneming en bedrijfsmodel

Bijna **90%** van de organisaties geeft een algemene toelichting op de **bedrijfsstrategie**.

Maar liefst de helft van de organisaties scoort maximaal op dit criterium, door een specifieke toelichting op de strategie te geven. Zij presenteren een samenhangend geheel aan strategische thema's, speerpunten en doelstellingen en brengen daarnaast de strategie in verband met andere onderdelen van de verslaggeving.

Categorie: Onderneming en bedrijfsmodel

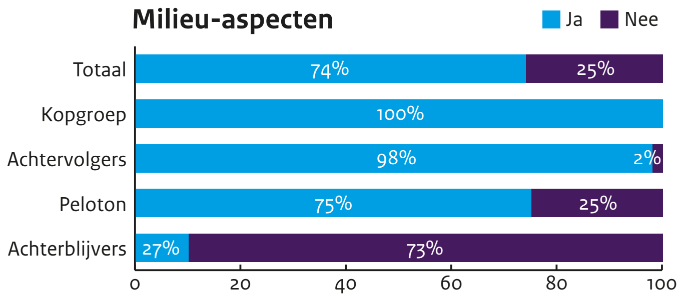

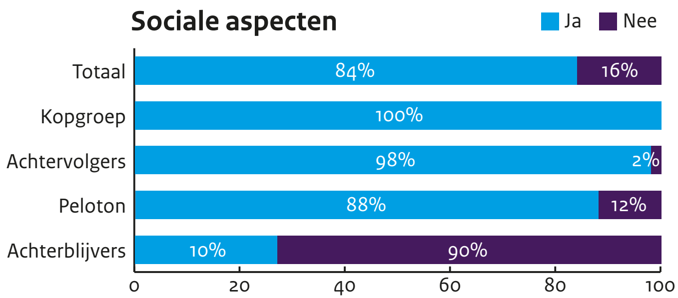
Monetaire waarde

Een groot aantal organisaties beschrijft de impact van hun producten en/of dienstverlening op de maatschappij. Het kwantificeren en monetariseren van deze impact wint aan populariteit. De monetaire waarde van milieu of sociale resultaten is de waarde (in euro's of een andere monetaire eenheid) van het effect op het milieu of de maatschappij. Er is een verschil tussen enerzijds de monetaire waarde van de besparing die het voor de organisatie zelf (of in de keten) oplevert en anderzijds de monetaire waarde van het sociale- of milieueffect voor de maatschappij. Een investering in goede doelen of een energiebesparing in euro's uitgedrukt is bijvoorbeeld geen monetaire waarde van het sociale- of milieueffect. Het monetariseren van de impact die trainingen en opleidingen hebben op werknemers, (toekomstige) werkgevers en de maatschappij is hier wel een voorbeeld van.

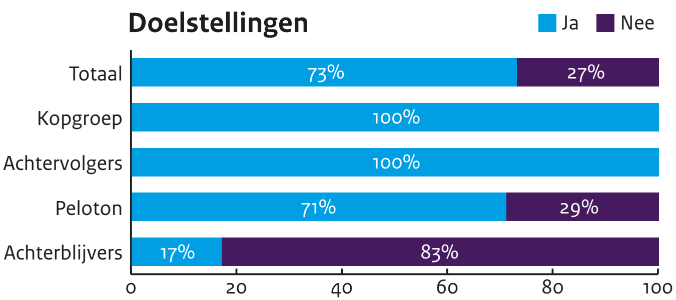
Bijna **75%** van de organisaties rapporteert over de **milieu-aspecten** van ondernemen en **63%** geeft een **kwantitatieve toelichting**.

Bijna geen enkele organisatie heeft het maximaal aantal punten gescoord; hiervoor dienen de milieu-resultaten uitgedrukt te worden in een monetaire waarde (zie kader monetaire waarde).
Categorie: Beleid en resultaten

Bij bijna 85% van de organisaties geeft de verslaggeving inzicht in de sociale resultaten van de organisatie. 60% licht de sociale resultaten kwantitatief toe. Daarnaast zijn er **vijf organisaties** die de behaalde **sociale resultaten uitdrukken in een monetaire waarde** (zie kader monetaire waarde).
Categorie: Beleid en resultaten

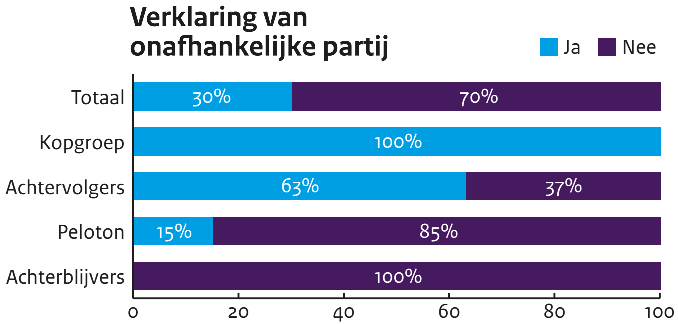

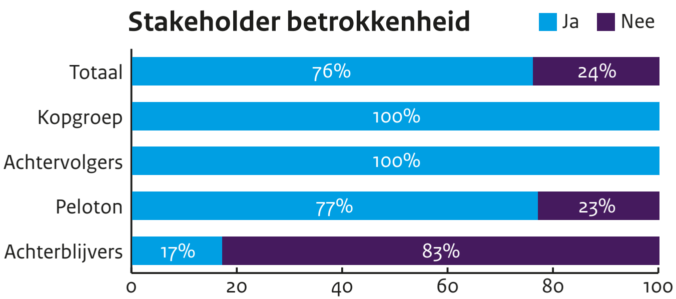
Bijna **75%** heeft **doelstellingen** geformuleerd ten aanzien van maatschappelijke aspecten.

Een op de vier organisaties heeft het maximaal aantal punten gescoord op dit onderwerp. Zij geven kwantitatieve streefwaardes en leggen de link met de materiële aspecten.
Categorie: Beleid en resultaten

30% van de organisaties heeft een vorm van een **verklaring van een onafhankelijke partij** opgenomen in de maatschappelijke verslaggeving.

Minder dan 4% van de organisaties heeft het maximaal aantal punten gescoord op dit onderwerp.
Categorie: Betrouwbaarheid

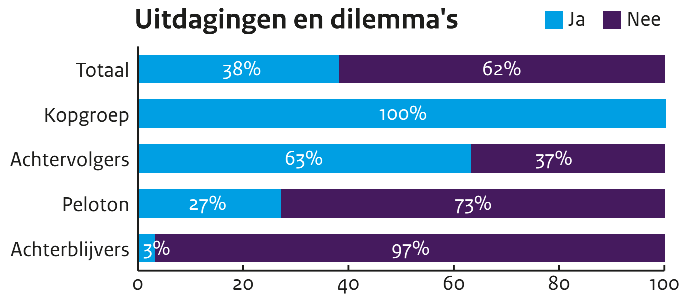

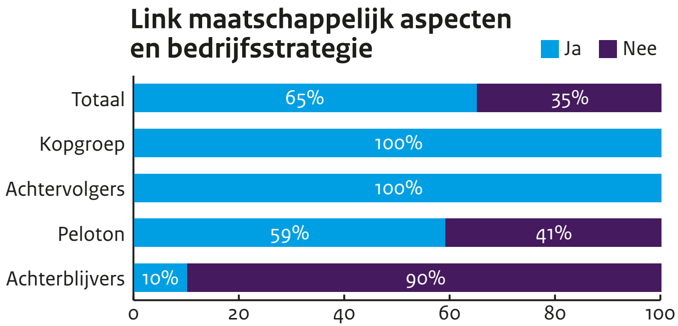
76% geeft aan hoe zij **stakeholders betrekt** bij het beleid en de activiteiten van de organisatie.

Er is ruimte voor verbetering, want slechts 16% scoort maximaal. Zij rapporteren bijvoorbeeld over de uitkomsten van de dialoog en de betrokkenheid van het hoogste bestuurslichaam bij de dialoog.
Categorie: Responsiviteit

Bij **38%** van de organisaties is goed inzichtelijk voor welke **uitdagingen, kwesties of dilemma's** het management zich gesteld ziet en is de toelichting hierop een zelfstandig herkenbaar onderdeel in de verslaggeving.

Categorie: Responsiviteit

Bij **65%** blijkt uit de verslaggeving hoe het beleid, de activiteiten en de resultaten ten aanzien van **maatschappelijke aspecten** zich **verhouden tot de bedrijfsstrategie**.

Daarnaast blijkt ook uit de opbouw van de verslaggeving dat de helft van de organisaties de strategische prioriteiten van de organisatie als leidraad gebruikt voor de toelichting op de maatschappelijke aspecten van ondernemen.

Categorie: Samenhang

4.2 Sectorvergelijking

De deelnemende organisaties aan de Transparantiebenchmark zijn dit jaar ingedeeld in 16 verschillende sectoren. Een aantal bedrijven is net als voorgaande jaren niet eenduidig in te delen in een van deze sectoren. De sector 'overig' kent daardoor 19 deelnemers.

De dynamiek en uitdagingen verschillen per sector, wat een analyse van de score per sector relevant maakt. De sectoren vertonen verschillen in de gemiddelde score. Een lage gemiddelde score zegt iets over de transparantie van de sector, niet noodzakelijkerwijs iets over de prestaties op het gebied van MVO van de sector.

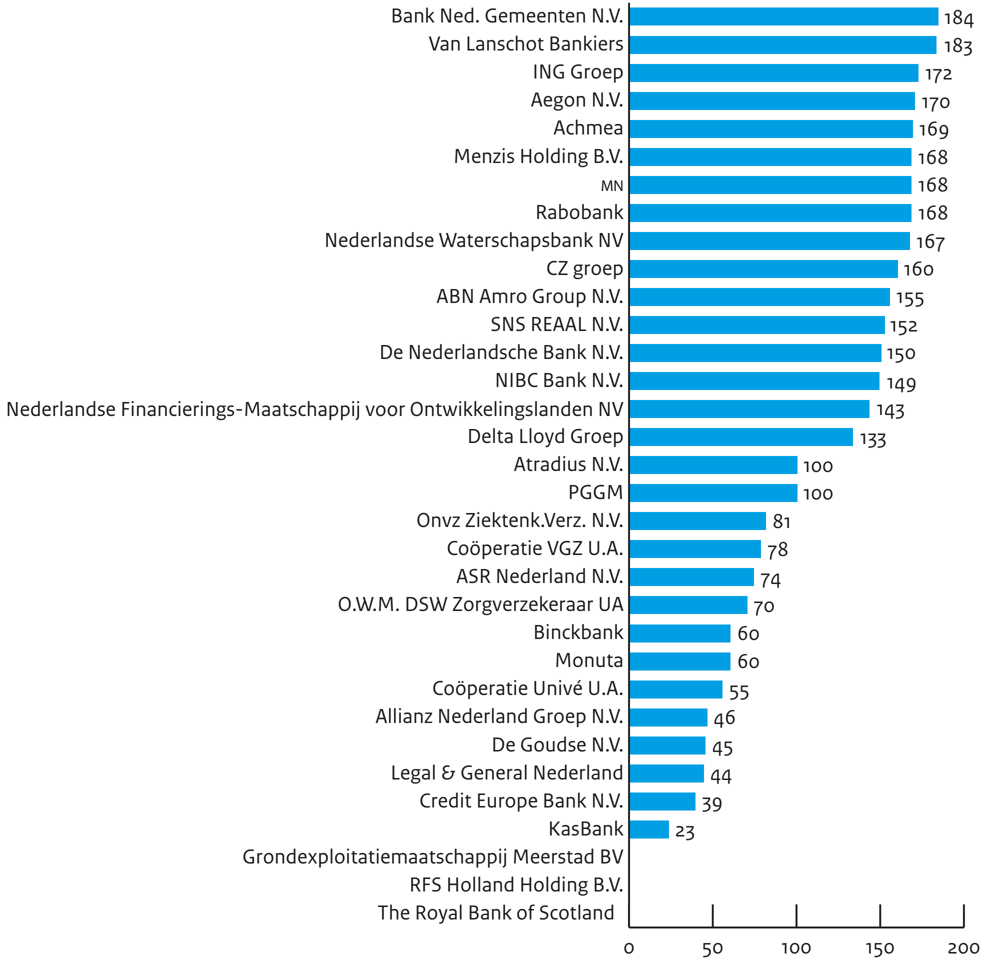
Positie 2014	Sector	Gemiddelde score 2014	Positie 2013
1	Transport	126	1
2	Energie, olie en gas	124	3
3	Bouw en maritiem	121	5
4	Banken en verzekeraars	116	2
5	Vastgoed	107	8
6	Consumentenproducten	98	6
7	Voedsel en drank	97	4
8	Media	96	9
9	Dienstverlening	94	7
10	Technologie	92	11
11	Industriële goederen	89	10
12	Universiteiten en UMC's	85	12 (Universiteiten) / 16 (UMC's)
13	Retail	84	13
14	Handelsmaatschappij	73	14
15	Overig	53	15
16	Pharma	35	17

Er zijn grote verschillen in scores op de Transparantiebenchmark tussen de sectoren. Zo scoort de sector banken en verzekeraars gemiddeld 116 punten en heeft 9% een nulscore. De sector consumentenproducten scoort gemiddeld 98 punten en bestaat voor 69% uit nulscorende organisaties.

Er is dit jaar een nieuwe nummer 2 (energie, olie en gas) en nummer 3 (bouw en maritiem).

De sector vastgoed is 3 plaatsen gestegen, waar de sector voedsel en drank 3 plaatsen is gedaald.
De gemiddelde score van alle organisaties is 99 punten.

4.2.1 Banken en verzekeraars

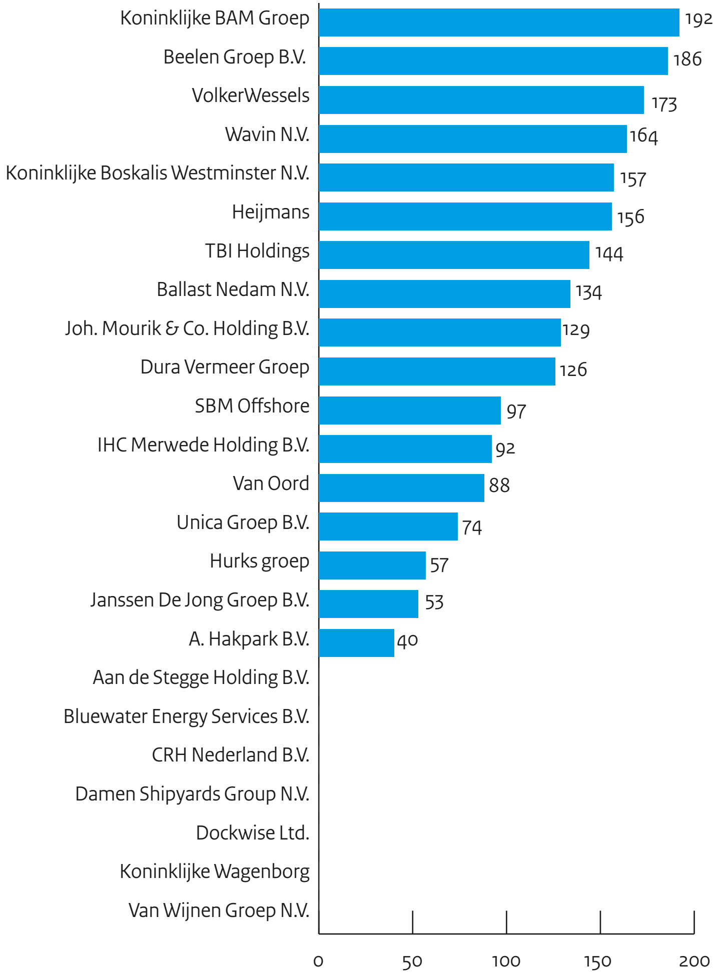

Aantal organisaties:	33
Aantal nulscores:	3
Aantal organisaties met een score:	30
Gemiddelde score (exclusief nulscore):	116
Percentage nulscore:	9%
Aantal nieuwe deelnemers:	6
De drie hoogst scorende thema's:	Managementaanpak, onderneming en bedrijfsmodel en relevantie

De sector banken en verzekeraars scoort gemiddeld 116 punten en is daarmee bovengemiddeld in vergelijking met de overige sectoren.

De sector banken en verzekeraars bestaat slechts voor 9% uit organisaties met een nulscore.

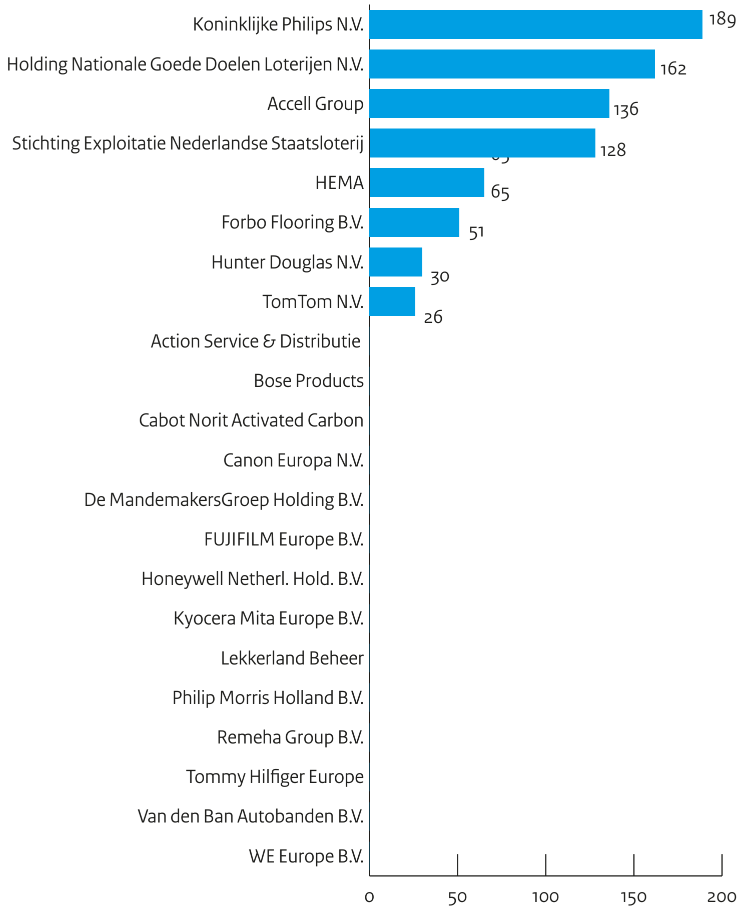
4.2.2 Bouw en maritiem

Aantal organisaties:	24
Aantal nulscores:	7
Aantal organisaties met een score:	17
Gemiddelde score (exclusief nulscore):	121
Percentage nulscore:	29%
Aantal nieuwe deelnemers:	0
De drie hoogst scorende thema's:	Duidelijkheid, relevantie en responsiviteit

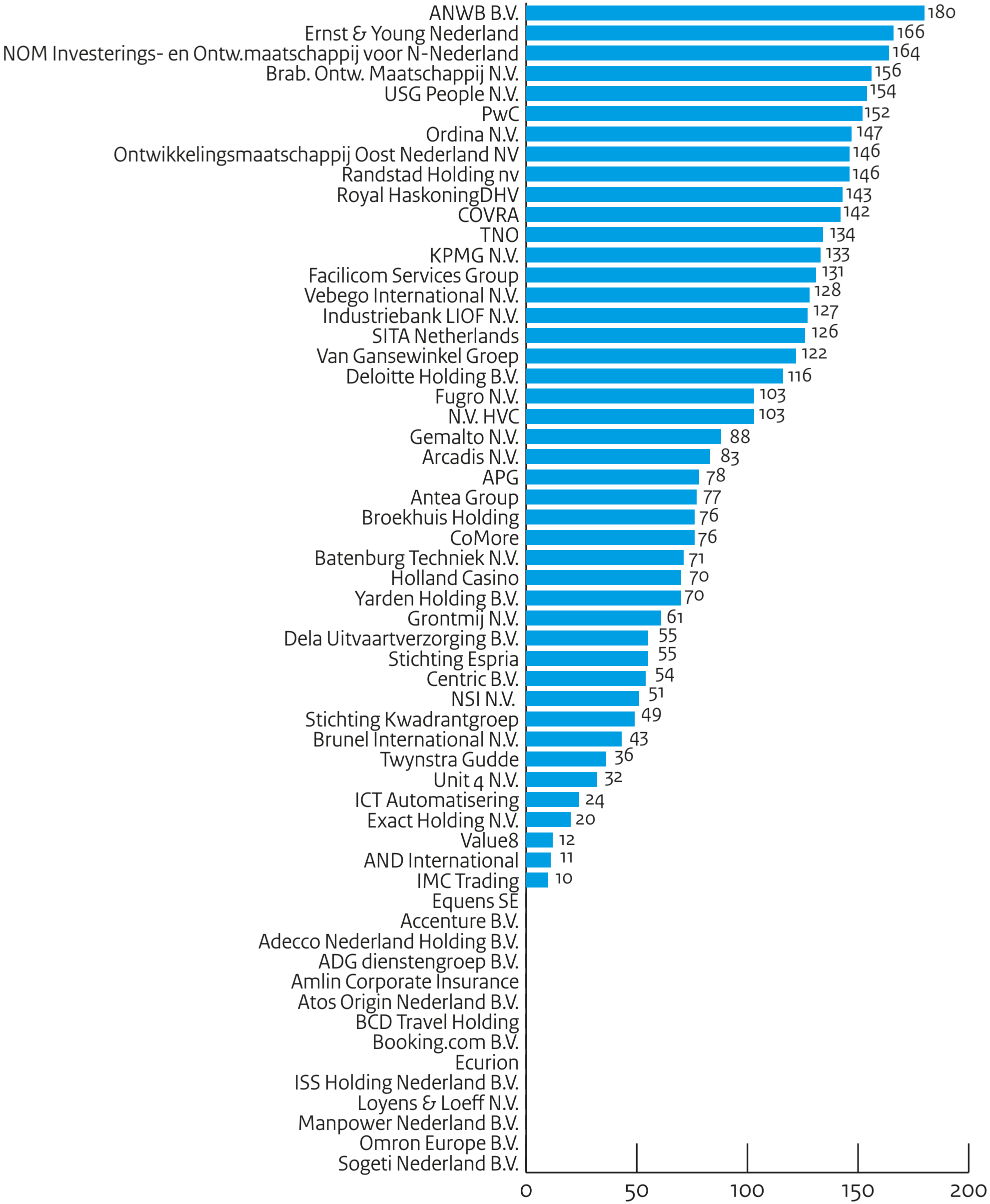
Met een gemiddelde score van 121 punten scoort de sector bouw en maritiem ver bovengemiddeld in vergelijking met andere sectoren.

4.2.3 Consumentenproducten

Aantal organisaties:	22
Aantal nulscores:	14
Aantal organisaties met een score:	8
Gemiddelde score (exclusief nulscore):	98
Percentage nulscore:	64%
Aantal nieuwe deelnemers:	0
De drie hoogst scorende thema's:	Samenhang, relevantie en onderneming en bedrijfsmodel

Deze sector bevat 22 deelnemende organisaties, waarvan 14 met een nulscore (64%).
Dit is het hoogste percentage van alle sectoren (samen met de sector Handelsmaatschappij). Onderling zijn er grote verschillen binnen de sector.

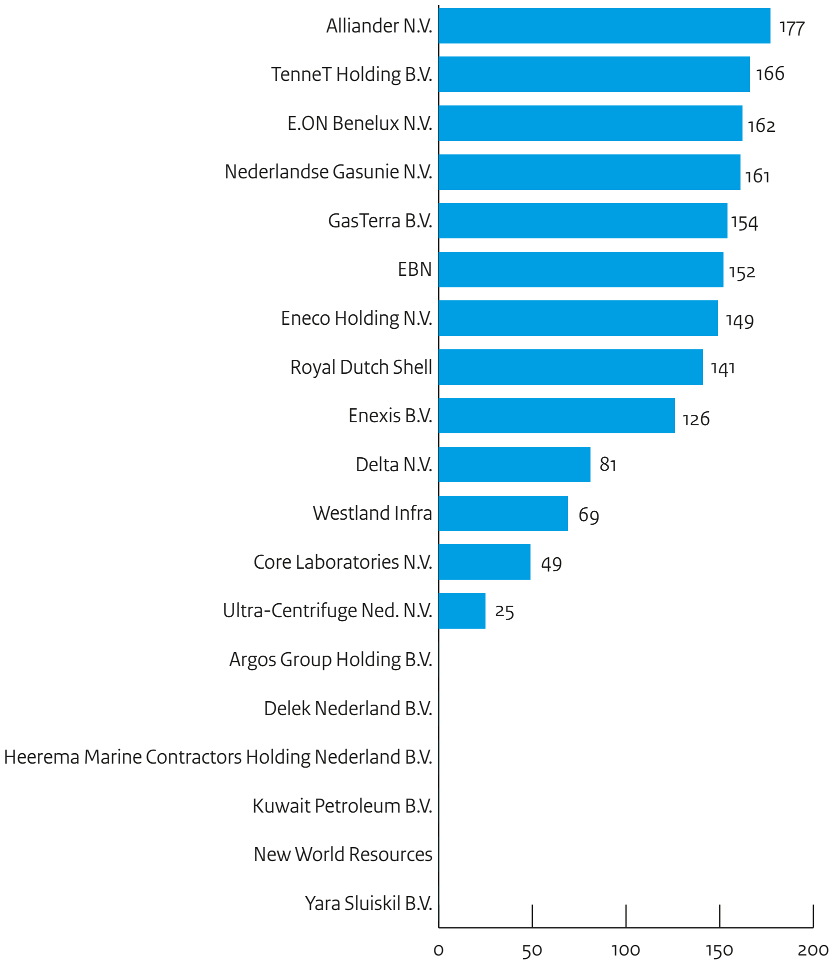

4.2.4 Dienstverlening

Aantal organisaties:	58
Aantal nulscores:	14
Aantal organisaties met een score:	44
Gemiddelde score (exclusief nulscore):	94
Percentage nulscore:	24%
Aantal nieuwe deelnemers:	8
De drie hoogst scorende thema's:	Duidelijkheid, onderneming en bedrijfsmodel en relevantie

De sector dienstverlening heeft het grootste aantal deelnemende organisaties en bestaat voor 24% uit bedrijven met een nulscore. De sector bevat bijna de helft van de nieuwe deelnemers.

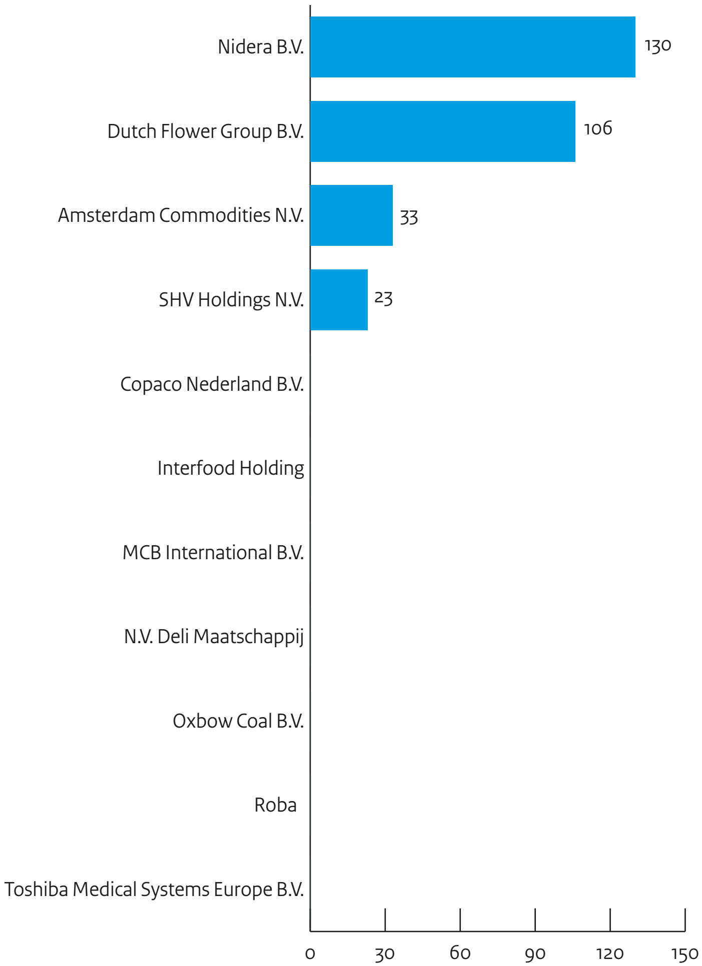
4.2.5 Energie, olie en gas

Aantal organisaties:	19
Aantal nulscores:	6
Aantal organisaties met een score:	13
Gemiddelde score (exclusief nulscore):	124
Percentage nulscore:	32%
Aantal nieuwe deelnemers:	0
De drie hoogst scorende thema's:	Duidelijkheid, management-aanpak en responsiviteit

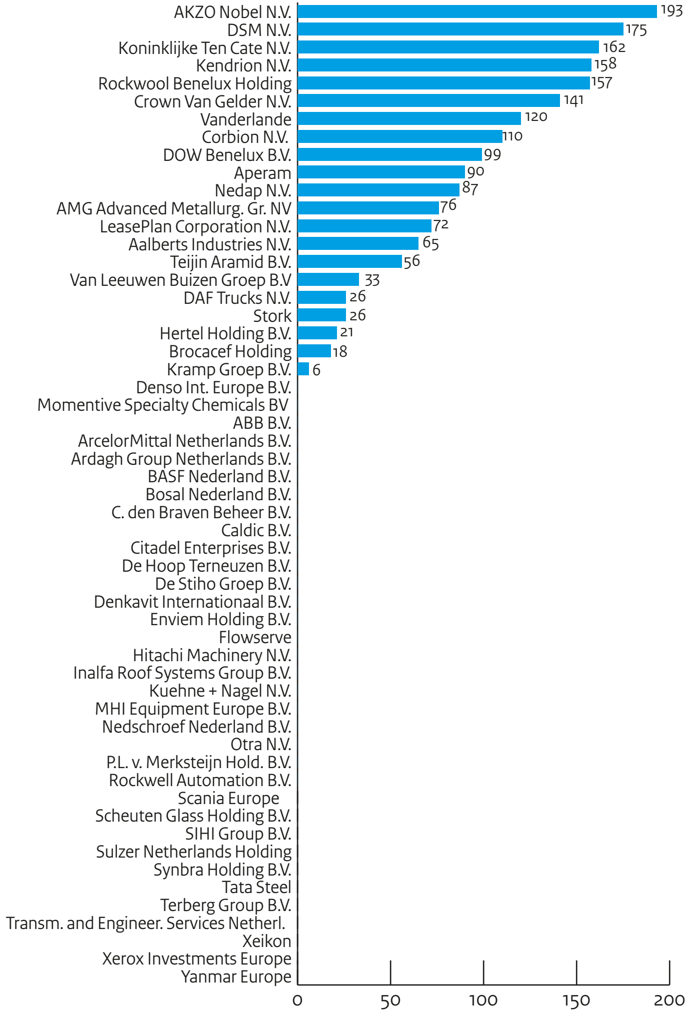
Met een gemiddelde van 124 punten is de sector energie, olie en gas gemiddeld de op één na bestscorende sector.

4.2.6 Handelsmaatschappij

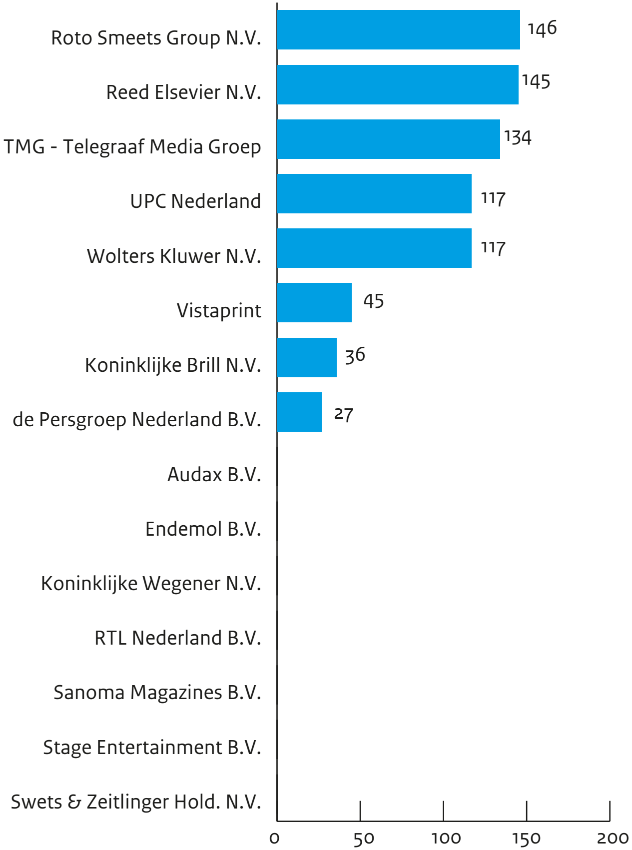
Aantal organisaties:	11
Aantal nulscores:	7
Aantal organisaties met een score:	4
Gemiddelde score (exclusief nulscore):	73
Percentage nulscore:	64%
Aantal nieuwe deelnemers:	0
De drie hoogst scorende thema's:	Relevantie, responsiviteit en duidelijkheid

4.2.7 Industriële goederen

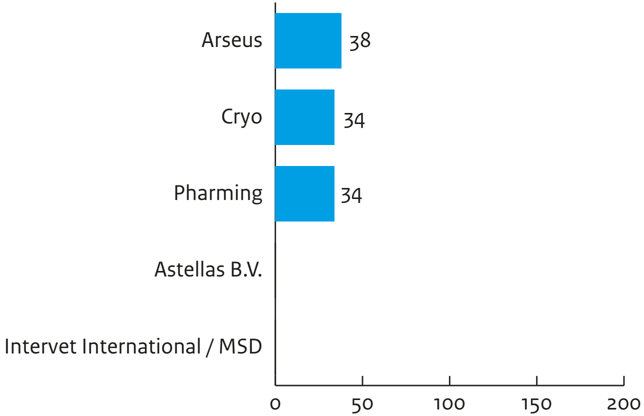
Aantal organisaties:	55
Aantal nulscores:	34
Aantal organisaties met een score:	21
Gemiddelde score (exclusief nulscore):	89
Percentage nulscore:	62%
Aantal nieuwe deelnemers:	0
De drie hoogst scorende thema's:	Duidelijkheid, relevantie en onderneming en bedrijfsmodel

4.2.8 Media

Aantal organisaties:	15
Aantal nulscores:	7
Aantal organisaties met een score:	8
Gemiddelde score (exclusief nulscore):	96
Percentage nulscore:	47%
Aantal nieuwe deelnemers:	0
Naam nieuwe deelnemer(s):	n.v.t.
De drie hoogst scorende thema's:	Relevantie, management-aanpak en duidelijkheid

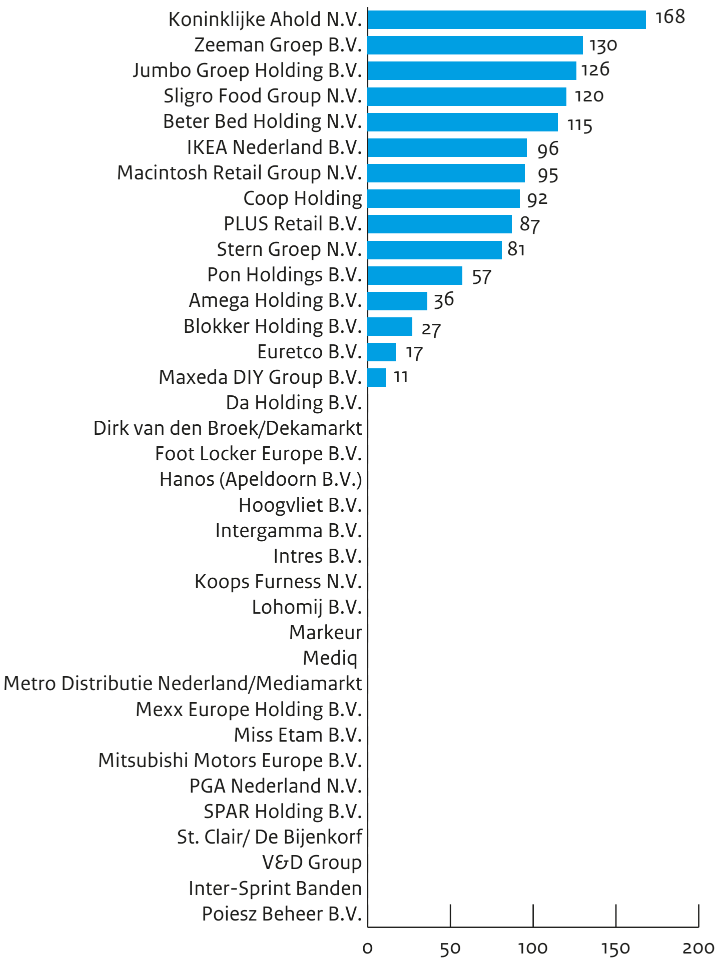
4.2.9 Pharma

Aantal organisaties:	5
Aantal nulscores:	2
Aantal organisaties met een score:	3
Gemiddelde score (exclusief nulscore):	35
Percentage nulscore:	40%
Aantal nieuwe deelnemers:	0
De drie hoogst scorende thema's:	Onderneming en bedrijfsmodel, relevantie en duidelijkheid

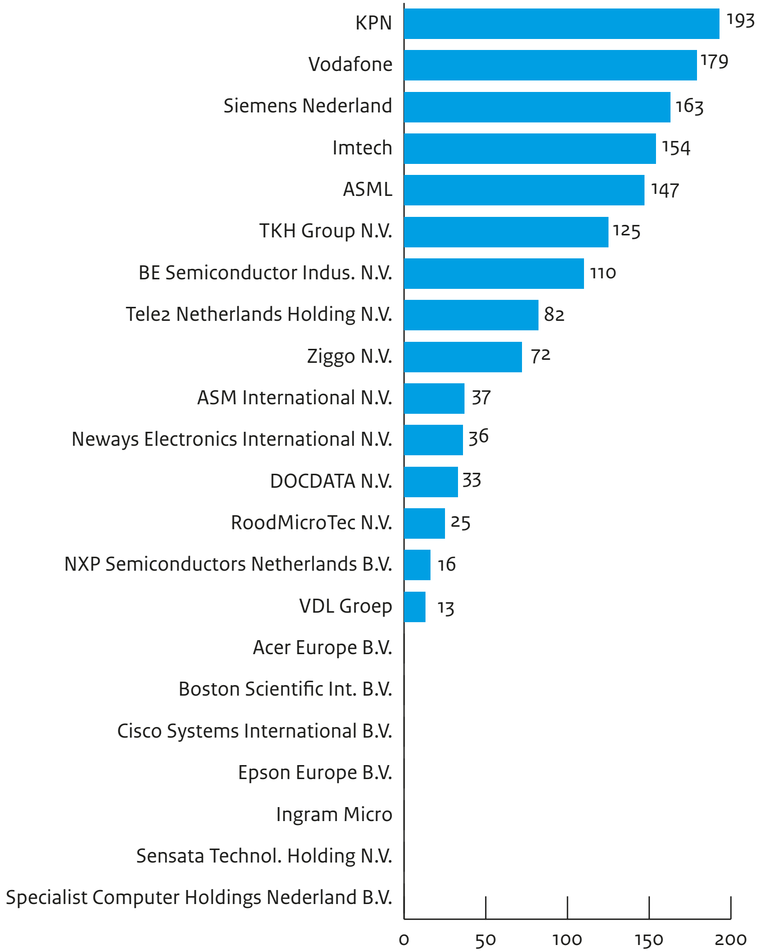
De sector pharma heeft het laagste aantal deelnemende organisaties en is gemiddeld de laagstscorende sector.

4.2.10 Retail

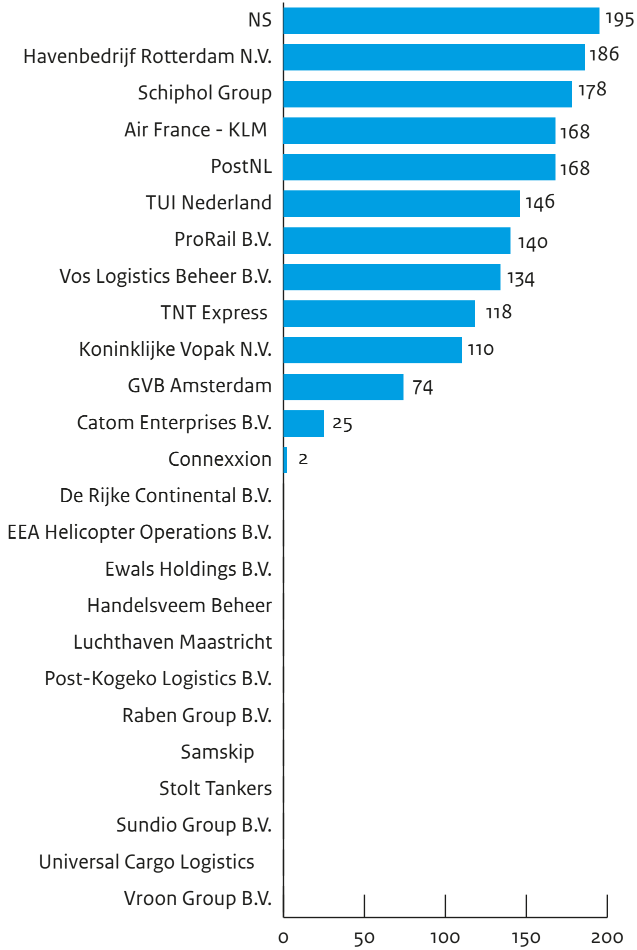
Aantal organisaties:	36
Aantal nulscores:	21
Aantal organisaties met een score:	15
Gemiddelde score (exclusief nulscore):	84
Percentage nulscore:	58%
Aantal nieuwe deelnemers:	0
De drie hoogst scorende thema's:	Duidelijkheid, relevantie en beleid en resultaten

4.2.11 Technologie

Aantal organisaties:	22
Aantal nulscores:	7
Aantal organisaties met een score:	15
Gemiddelde score (exclusief nulscore):	92
Percentage nulscore:	32%
Aantal nieuwe deelnemers:	1
De drie hoogst scorende thema's:	Relevantie, duidelijkheid en onderneming en bedrijfsmodel

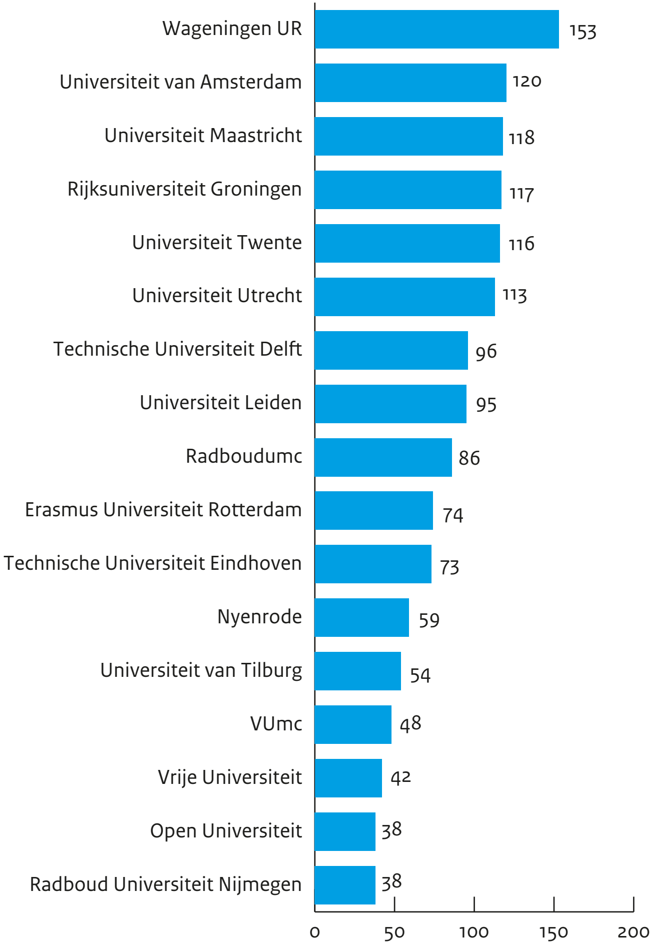
4.2.12 Transport

Aantal organisaties:	25
Aantal nulscores:	12
Aantal organisaties met een score:	13
Gemiddelde score (exclusief nulscore):	126
Percentage nulscore:	48%
Aantal nieuwe deelnemers:	0
De drie hoogst scorende thema's:	Duidelijkheid, management-aanpak en samenhang

De transportsector scoort gemiddeld het hoogst op de Transparantiebenchmark, met een gemiddelde van 126 punten. Bijna de helft van de organisaties heeft een nulscore gehaald, maar de meeste organisaties met een score hebben bovengemiddeld gescoord.

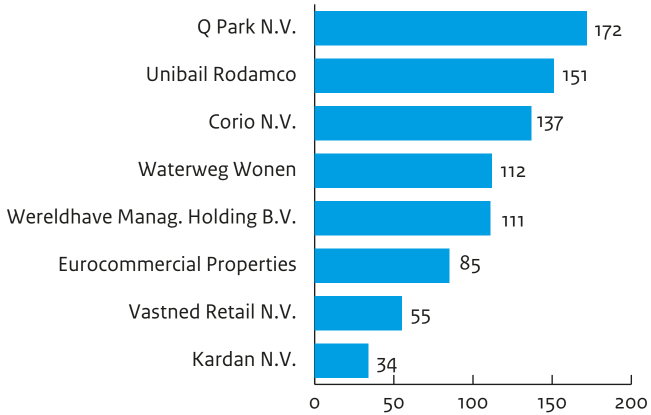
4.2.13 Universiteiten en UMC's

Aantal organisaties:	17
Aantal nulscores:	0
Aantal organisaties met een score:	16
Gemiddelde score (exclusief nulscore):	85
Percentage nulscore:	0%
Aantal nieuwe deelnemers:	0
De drie hoogst scorende thema's:	Samenhang, onderneming en bedrijfsmodel en duidelijkheid

Binnen de sector universiteiten en UMC's is er geen enkele deelnemer met een nulscore. De sector scoort met 85 punten onder het gemiddelde.

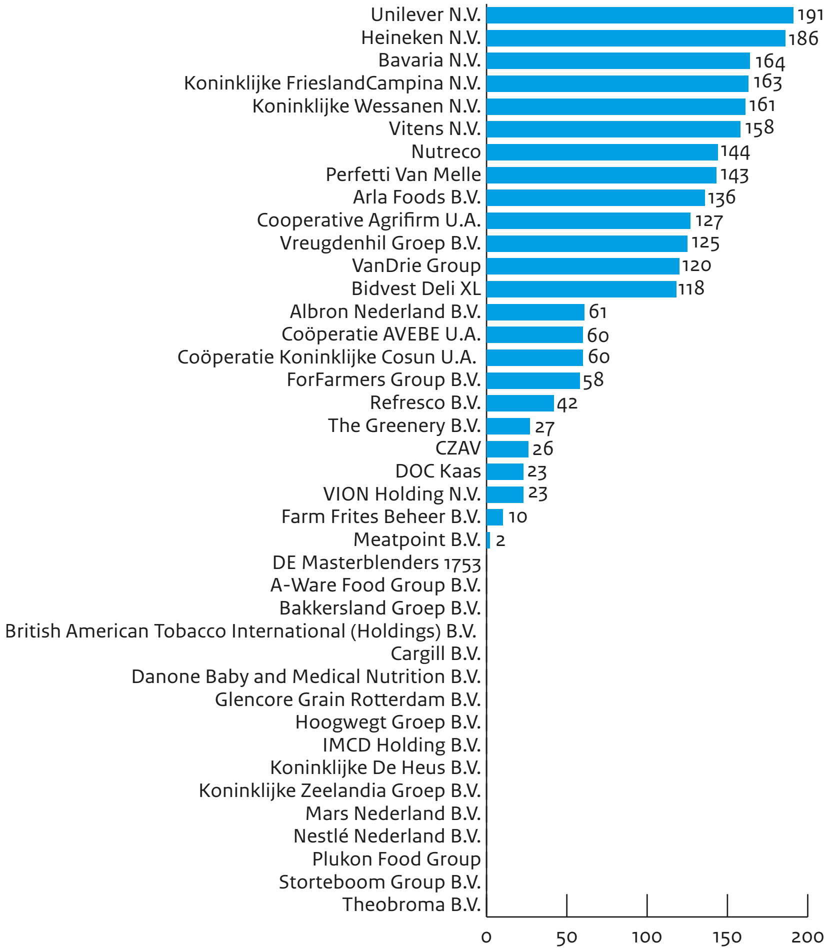
4.2.14 Vastgoed

Aantal organisaties:	8
Aantal nulscores:	0
Aantal organisaties met een score:	8
Gemiddelde score (exclusief nulscore):	107
Percentage nulscore:	0%
Aantal nieuwe deelnemers:	0
De drie hoogst scorende thema's:	Managementaanpak, relevantie en onderneming en bedrijfsmodel

De vastgoed sector scoort bovengemiddeld en er is geen enkele organisatie die een nulscore gehaald heeft.

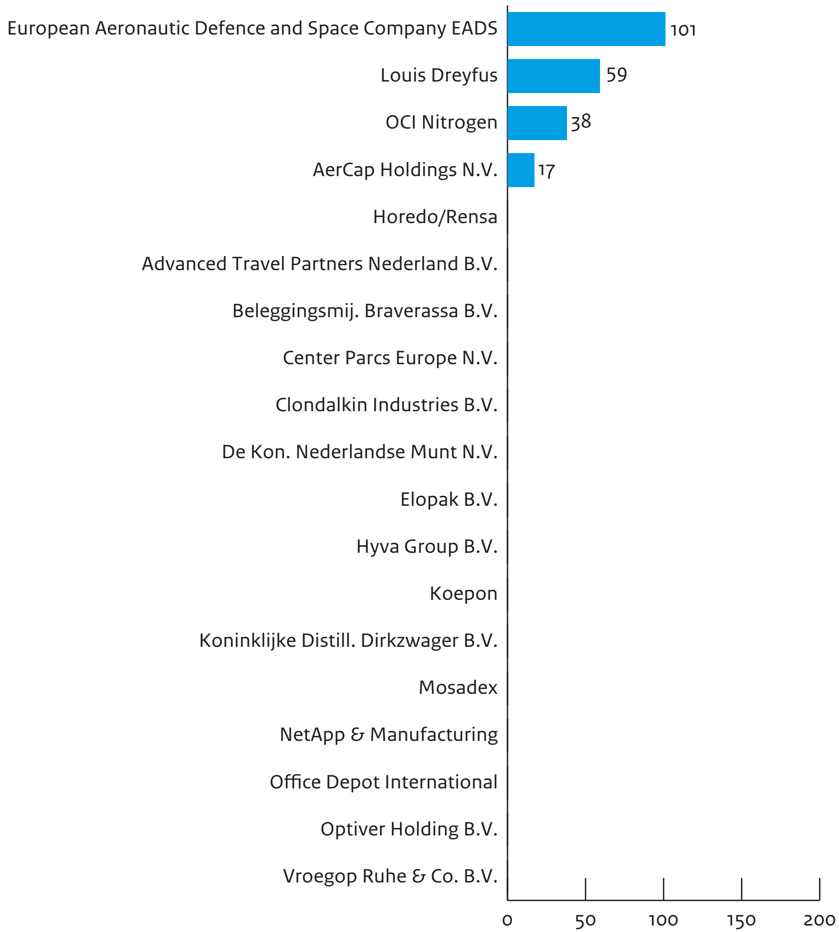
4.2.15 Voedsel en drank

Aantal organisaties:	40
Aantal nulscores:	16
Aantal organisaties met een score:	24
Gemiddelde score (exclusief nulscore):	97
Percentage nulscore:	40%
Aantal nieuwe deelnemers:	0
De drie hoogst scorende thema's:	Duidelijkheid, samenhang en onderneming en bedrijfsmodel

De voedsel en dranksector is na de sector dienstverlening de grootste sector (grootste aantal organisaties).

4.2.16 Overig

Aantal organisaties:	19
Aantal nulscores:	15
Aantal organisaties met een score:	4
Gemiddelde score (exclusief nulscore):	53
Percentage nulscore:	79%
Aantal nieuwe deelnemers:	1
De drie hoogst scorende thema's:	Relevantie, onderneming en bedrijfsmodel en duidelijkheid

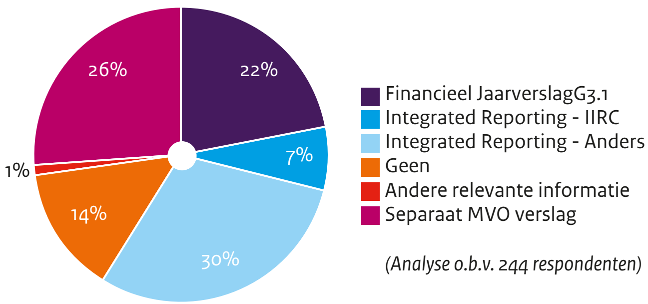
Binnen de sector 'Overig' heeft 21% van de organisaties een score gehaald. Daarmee is het de sector met de meeste organisaties (percentueel) die een nulscore hebben gehaald.

De organisaties die onder 'Overig' vallen scoren onder het gemiddelde.

4.3 Maatschappelijke verslaggeving in de praktijk

Aan de organisaties die dit jaar het self-assessment hebben ingevuld is gevraagd om (vrijwillig) enkele additionele vragen te beantwoorden over verslaggeving en de totstandkoming van de verslagen. Hieruit kunnen de volgende conclusies worden getrokken.

Verschijningsvorm verslag

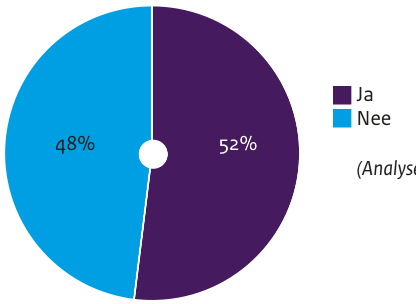
(Analyse o.b.v. 244 respondenten)

37% van de respondenten geeft aan een vorm van geïntegreerde verslaggeving te hebben. 7% baseert deze verslaggeving op het raamwerk voor geïntegreerde verslaggeving van het IIRC.

26% publiceert een separaat MVO verslag, en 22% publiceert alleen een financieel jaarverslag.

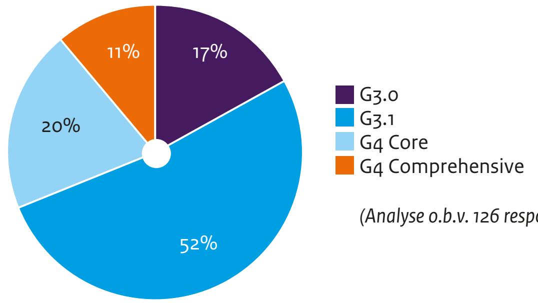
14% van de onderzoeksgroep geeft aan helemaal geen verslag te publiceren.

Gebruik GRI

(Analyse o.b.v. 244 respondenten)

Gebruik GRI versie

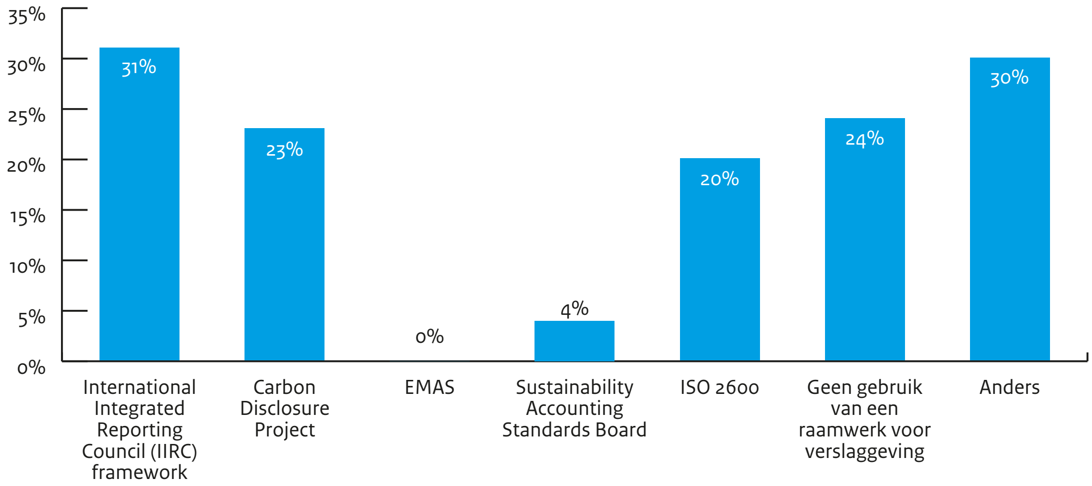
(Analyse o.b.v. 126 respondenten)

Meer dan de helft van de respondenten (52%) gebruikt de GRI-richtlijnen bij het opstellen van het verslag.

Van de organisaties die GRI gebruiken, gebruikt verreweg het grootste deel de G3.1 variant (52%). Een derde is al overgestapt op de nieuwe versie, G4. Van deze organisaties rapporteert 11% op basis van de meest uitgebreide variant van G4 (Comprehensive). De oudste variant van de richtlijnen (G3.0) wordt nog gebruikt door 17% van de organisaties die GRI gebruiken.

Gebruik van internationaal erkende raamwerken

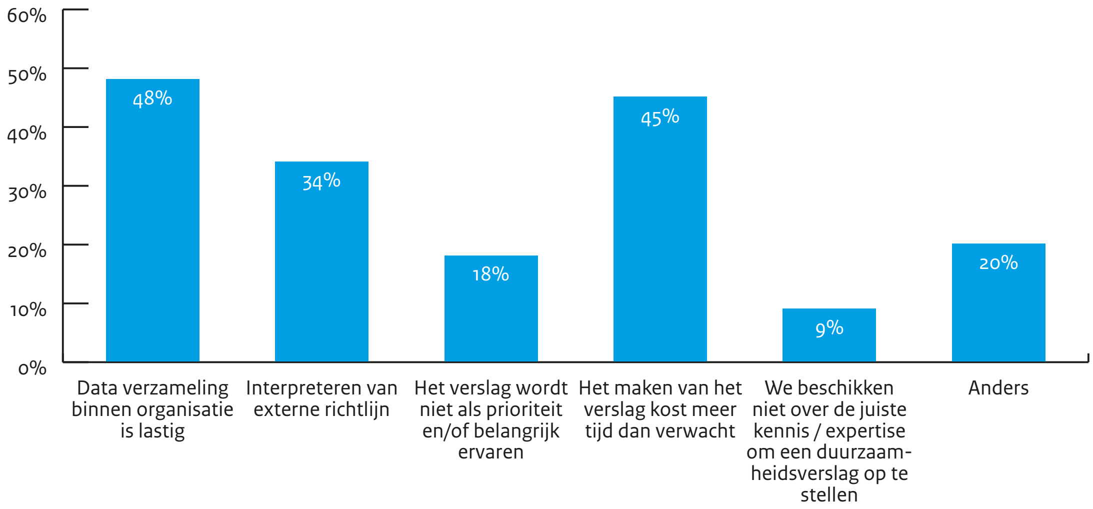
(Analyse o.b.v. 90 respondenten)

Ook is gevraagd welke internationaal erkende raamwerken organisaties gebruiken bij hun verslaggeving. Naast het gebruik van de GRI-richtlijnen (zie hierboven), geeft meer dan 30% aan gebruik te maken van het raamwerk voor geïntegreerde verslaggeving van het IIRC. Daarnaast gebruikt ook 30% een ander internationaal erkend raamwerk dan de hierboven genoemde. Verder is opvallend dat een kwart van de organisaties helemaal geen raamwerk gebruikt voor haar verslaggeving.

Belangrijkste obstakels in het proces van maatschappelijke verslaggeving

(Analyse o.b.v. 137 respondenten)

De meeste respondenten geven aan dat de belangrijkste obstakels in het proces van maatschappelijke verslaggeving binnen de organisatie te vinden zijn, zoals dataverzameling (48%), tijdsbesteding (45%), het ontbreken van voldoende prioriteit (18%) en juiste expertise (9%).

Voor een derde van de organisaties geldt dat het grootste obstakel in het verslaggevingsproces extern ligt, namelijk het interpreteren van externe-richtlijnen.

5 Verdieping thema: OESO-richtlijnen

In 1976 zijn de OESO-richtlijnen opgesteld door de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO). Deze richtlijnen worden door 46 (OESO-)landen onderschreven en zijn gebaseerd op internationale verdragen zoals de International Labour Organisation (ILO) conventies. In 2000 en in 2011 zijn ze aangepast aan de laatste ontwikkelingen op het gebied van internationaal MVO beleid en ketenverantwoordelijkheid, zoals de UN Guiding Principles on Business and Human Rights. Een van de belangrijke toevoegingen in 2011 was het concept 'due diligence'. Due diligence betekent dat van bedrijven verwacht wordt dat zij de risico's van hun bedrijfsactiviteiten (bijvoorbeeld op het gebied van mensenrechten of milieu, binnen het eigen bedrijf maar ook in de bedrijfsketen) in kaart brengen, aanpakken en verantwoording afleggen over de genomen maatregelen.

De OESO-richtlijnen maken duidelijk wat de Nederlandse overheid van bedrijven verwacht op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen bij het (internationaal) zakendoen. Ze bieden handvatten voor bedrijven om met kwesties als ketenverantwoordelijkheid, mensenrechten, kinderarbeid of milieu om te gaan. De OESO-richtlijnen zijn het enige door overheden onderschreven MVO-kader voor internationaal ondernemen. Bovendien zijn de OESO-richtlijnen het enige brede MVO-kader met een onafhankelijk geschillenmechanisme in de vorm van het Nationaal Contact Punt (NCP).

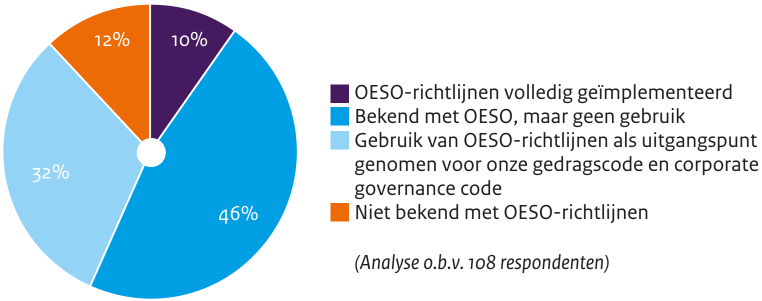
De OESO-richtlijnen zijn het enige door overheden onderschreven MVO-kader voor internationaal ondernemen.

De OESO-richtlijnen bieden:
- Aansluiting aan bij internationale ontwikkelingen en initiatieven
- Aanknopingspunten om positieve impact te versterken en negatieve impact te vermijden ('do good' en 'do no harm')
- Een kader om te voldoen aan maatschappelijke verwachtingen op het terrein van onder andere mensenrechten, arbeidsnormen, milieu, corruptie, verslaggeving
- Aansluiting bij ISO 26000 en de GRI-richtlijnen

In Nederland is naleving van de OESO-richtlijnen een voorwaarde voor de verkrijging van financiële overheidsondersteuning bij internationale handels- en investeringsactiviteiten.

Er is getracht met de criteria van de Transparantiebenchmark 2014 zoveel mogelijk aan te sluiten bij erkende internationale richtlijnen, zoals de IIRC, GRI, maar ook de OESO-richtlijnen. Dit is terug te vinden in de criteria met betrekking tot arbeidsomstandigheden, mensenrechten, ketenverantwoordelijkheid en due diligence. In dit hoofdstuk worden een aantal resultaten weergegeven die raken aan de OESO-richtlijnen, zodat inzicht wordt verkregen in de mate en manier waarop Nederlandse organisaties invulling geven aan de OESO-richtlijnen. Doordat de scope en reikwijdte van de maatschappelijke verslaggeving in het verslag worden bepaald en vastgesteld is het niet aantoonbaar of de resultaten betrekking hebben op de eigen bedrijfsactiviteiten of gelden voor de gehele keten. Uit ervaring tijdens de beoordeling blijkt echter dat de meeste organisaties rapporteren over de eigen bedrijfsactiviteiten en niet over de keten. Voor de resultaten op de volgende pagina's geldt dat de analyses zijn gedaan op basis van de organisaties met een score op de Transparantiebenchmark (dit zijn 244 organisaties). Nulscorende organisaties zijn hier buiten beschouwing gelaten.

Gebruik van OESO-richtlijnen

(Analyse o.b.v. 108 respondenten)

Bijna de helft van de organisaties geeft aan wel bekend te zijn met de OESO-richtlijnen, maar deze niet te gebruiken.

Een derde gebruikt de OESO-richtlijnen als uitgangspunt voor de gedrags- en corporate governance codes.

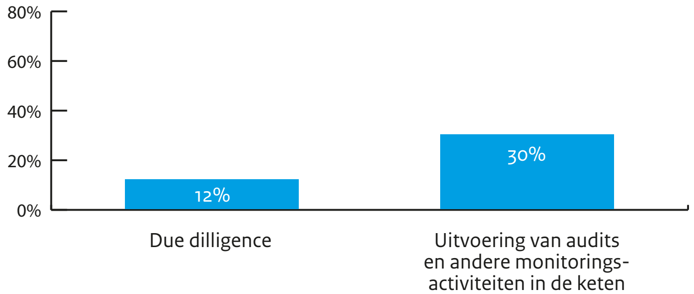
10% heeft de OESO-richtlijnen volledig geïmplementeerd en 12% is niet bekend met de richtlijnen.

58% van de deelnemende organisaties beschrijft in het verslag aan welke specifieke gedragscodes en (internationale) conventies en richtlijnen zij zich gehouden acht, zoals de OESO-richtlijnen voor Internationale Ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights.

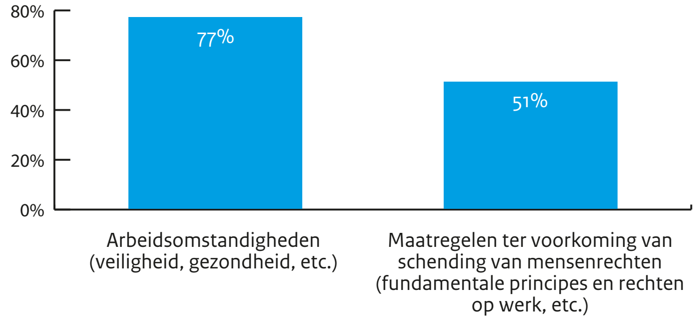
Meer dan **drie kwart** van de organisaties geeft in haar verslaggeving een specifieke toelichting op het beleid van de organisatie ten aanzien van de **arbeidsomstandigheden** (waaronder veiligheid en gezondheid van medewerkers en derden).

Meer dan de helft van de organisaties beschrijft haar beleid met betrekking tot maatregelen ter voorkoming van de schending van mensenrechten en fundamentele principes en rechten op het werk.

Aantal organisaties dat managementsysteem beschrijft ten aanzien van OESO gerelateerde onderwerpen

Aantal organisaties dat beleid beschrijft ten aanzien van OESO gerelateerde onderwerpen

Slechts **12%** beschrijft het proces van sturing en beheersing binnen de organisatie van **due diligence** praktijken, waar 30% dit doet voor het uitvoeren **van audits en andere monitoringsactiviteiten in de keten.**

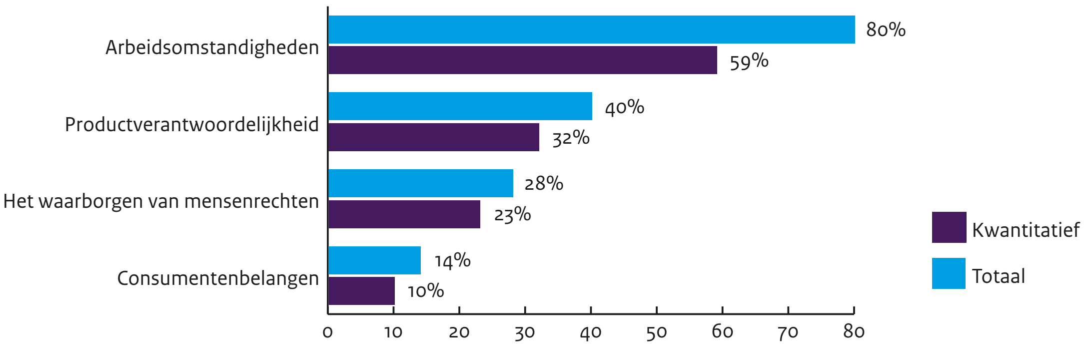
Overigens licht 42% toe hoe zij omgaat met **toeleveranciers die inbreuk plegen** op interne of externe codes.

48% van de organisaties geeft een toelichting over de aansturing, beheersing en samenwerking binnen de waardeketen, zoals de identificatie van leveranciers met verhoogd risicoprofiel, beleid ten aanzien van inkoop en aanbestedingen, samenwerking gericht op verantwoord ketenbeheer en stimuleren van sociale- en milieustandaarden in de keten.

Meer dan **90%** van de deelnemende organisatie geeft inzicht in de resultaten van de **sociale aspecten van ondernemen**, welke in veel gevallen overeenkomen met onderwerpen die beschreven worden binnen de OESO-richtlijnen.

In de grafiek hieronder is te zien van welke sociale aspecten organisaties hun resultaten beschrijven; dit is uitgesplitst naar een algemene en kwantitatieve weergave van de resultaten. Verreweg de meeste organisaties (80%) rapporteren over arbeidsomstandigheden, waaronder veiligheid en gezondheid, training en opleiding en diversiteit. Na arbeidsomstandigheden, geven de meeste organisaties (40%) inzicht in de resultaten met betrekking tot productverantwoordelijkheid (onder andere eerlijke handel, dierwelzijn en voedselveiligheid) en 23% beschrijft de resultaten op het vlak van waarborgen van mensenrechten, zoals fundamentele beginselen en rechten op het werk en respect voor lokale gemeenschappen. Opvallend is dat slechts een klein aandeel van de organisaties (14%) rapporteert over consumentenbelangen, waaronder privacy en bescherming van consumentengegevens. Dit kan echter gedeeltelijk verklaard worden doordat dit aspect afhankelijk is van de aard van de bedrijfsactiviteiten, sector en klanten en dit onderwerp niet op elke organisatie van toepassing is.

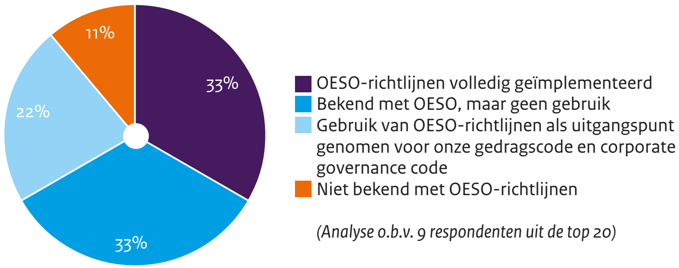
Aantal organisaties dat resultaten beschrijft van sociale aspecten van ondernemen

5.1 De top 20 nader bekeken

Voor de kopgroep is een verdiepende analyse gemaakt ten aanzien van transparantie over OESO gerelateerde onderwerpen. Deze analyse is interessant met het oog op de toekomstige Europese regelgeving over publicatie van niet-financiële informatie. Voor de informatieverschaffing over niet-financiële onderwerpen kan de onderneming zich baseren op de internationale kaderregeling voor maatschappelijk verantwoord ondernemen zoals de OESO-richtlijnen.

Gebruik van OESO-richtlijnen in de top 20

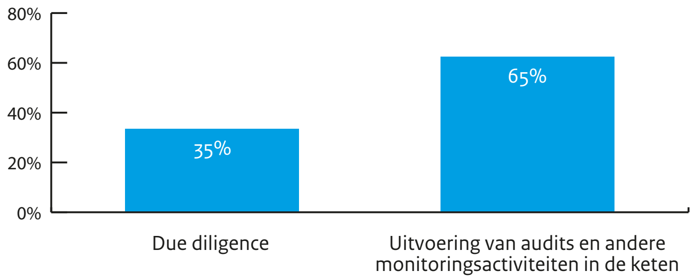
(Analyse o.b.v. 9 respondenten uit de top 20)

In de e-tool is een vraag opgenomen met vier antwoordmogelijkheden over de wijze waarop de organisatie gebruik maakt van de OESO richtlijnen in het geval de organisatie internationaal opereert.

Van de top 20 hebben negen organisaties deze vraag beantwoord. Drie organisaties hebben aangegeven de OESO-richtlijnen volledig te hebben geïmplementeerd. Eén organisatie uit de top 20 is niet bekend met de OESO-richtlijnen. Drie organisaties zijn wel bekend met de OESO-richtlijnen maar maken hier geen gebruik van.
(Analyse o.b.v. 9 respondenten uit de top 20 organisaties)

Van de top 20 organisaties beschrijft 35% het proces van sturing en beheersing binnen de organisatie van due diligence praktijken, waar 65% dit doet voor het uitvoeren van audits en andere monitoringsactiviteiten in de keten. Deze percentages liggen flink hoger dan bij het totale aantal deelnemers van de Transparantiebenchmark. Hiervan beschrijft slechts 12% het proces van sturing en beheersing binnen de organisatie van due diligence praktijken, waar 30% dit doet voor het uitvoeren van audits en andere monitoringsactiviteiten in de keten.

Aantal organisaties in de top-20 dat managementsysteem beschrijft ten aanzien van OESO gerelateerde onderwerpen

EU regelgeving over publicatie van niet-financiële informatie

In april 2014 heeft het Europees Parlement een richtlijnvoorstel over publicatie van niet-financiële informatie en diversiteit in het jaarverslag aangenomen. De richtlijn[1] stelt voor om grote ondernemingen[2] te verplichten in hun jaarverslag aandacht te besteden aan vier niet-financiële thema's: milieu, sociale en personeelsaangelegenheden, mensenrechten en corruptie en omkoping. Het kabinet is voorstander van deze voorschriften. Belangrijk hierbij is flexibiliteit voor ondernemingen zodat zij bij de rapportage rekening kunnen houden met de aard en omvang van de activiteiten van hun onderneming. Ook wil het kabinet de administratieve lasten voor ondernemingen zo beperkt mogelijk houden.

Naast het publiceren van niet-financiële informatie, stelt de Europese Commissie voor dat grote beursvennootschappen hun diversiteitsbeleid voor het bestuur en de raad van commissarissen openbaar maken. Het kabinet steunt dit voorstel echter niet omdat de relatie tussen het bekendmaken van het diversiteitsbeleid en de werking van de interne markt onvoldoende duidelijk wordt gemaakt.

[1] Council Directives 78/660/EEC and 83/349/EEC

[2] Definitie: Organisaties van openbaar belang met meer dan vijfhonderd werknemers, zoals beursgenoteerde ondernemingen en financiële instellingen.

OESO en de EU regelgeving

Om te voldoen aan de nieuwe richtlijn moeten grote ondernemingen informatie opnemen over het beleid, de resultaten van dit beleid, de (beheersing van de) gerelateerde risico's en de kritische prestatie indicatoren gericht op de vier niet-financiële onderwerpen. Als de onderneming geen beleid voor deze onderwerpen heeft, moet zij dit motiveren volgens het principe 'pas toe of leg uit'. Voor de informatieverschaffing over deze onderwerpen kan de onderneming zich baseren op de internationale kaderregeling voor maatschappelijk verantwoord ondernemen zoals de OESO-richtlijnen. Maar ook andere kaderregelingen zoals ISO 26000, UN Global Compact, ILO tripartiete verklaring inzake multinationale ondernemingen en sociaal beleid of de richtlijnen van het Global Reporting Initiative.

Transparantie in de top 20 volgens de EU

De EU richtlijn gaat gelden voor organisaties van openbaar belang (OOB's) met meer dan 500 medewerkers. Elf bedrijven uit de top 20 vallen onder dit criterium.

Voor de totale top 20 is gekeken in hoeverre de organisaties rapporteren over de vier niet-financiële onderwerpen uit de EU richtlijn:

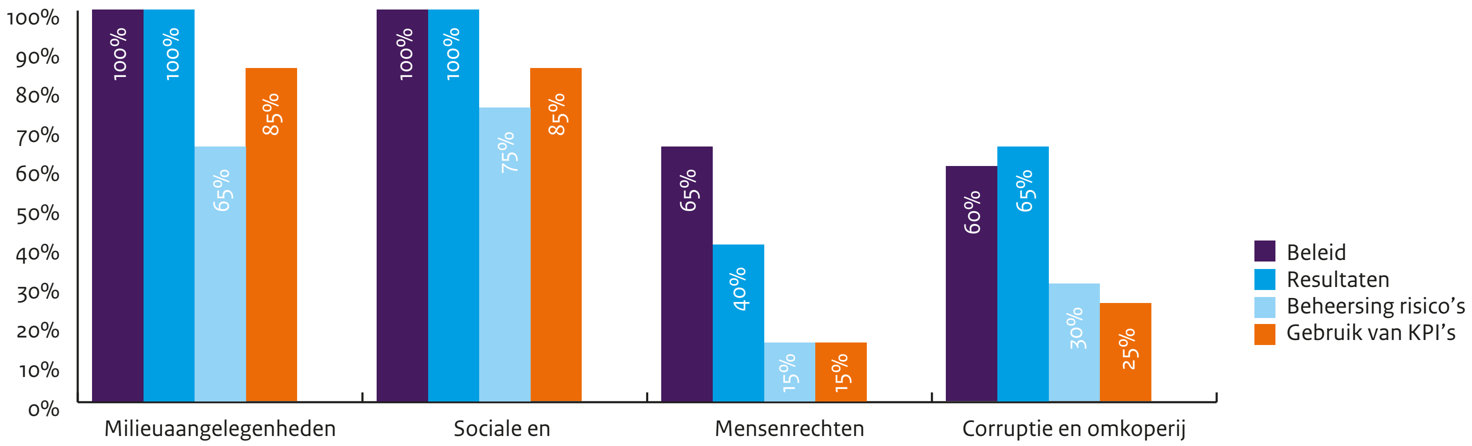
- Milieu aangelegenheden,
- Sociale en personeelsaangelegenheden,
- Mensenrechten
- Corruptie en omkoping.

Per onderwerp is onderzocht of er wordt gerapporteerd over:

- het beleid
- de resultaten van dit beleid
- de (beheersing van de) gerelateerde risico's
- de kritische prestatie indicatoren (KPI's).

Daarnaast is onderzocht in hoeverre de top 20 transparant is over het diversiteitsbeleid van het bestuur en leidinggevenden van de organisatie. Het kabinet steunt dit gedeelte van het voorstel van de Europese Commissie zoals vermeld niet.

Transparantie top 20 bedrijven

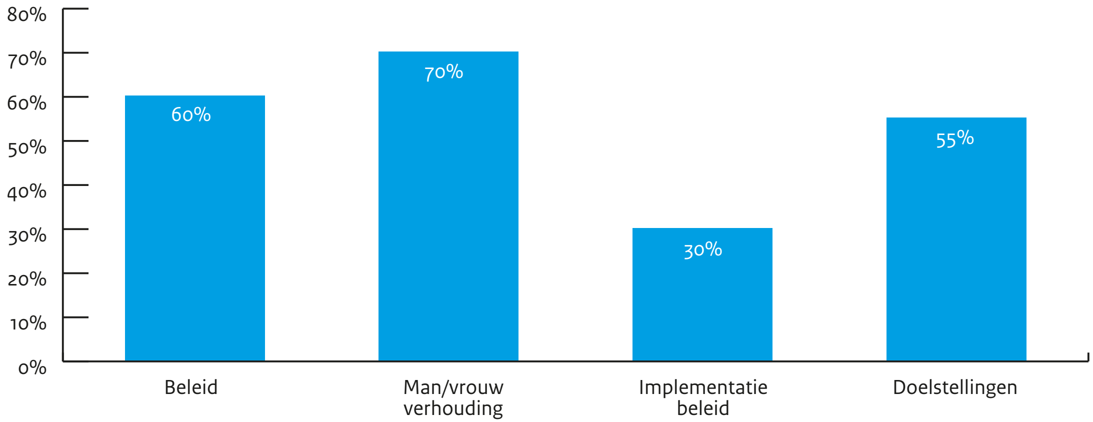
Alle top 20 organisaties beschrijven beleid en presenteren resultaten op milieu en sociale thema's.

65% van de organisaties is transparant over de beheersing van risico's op het gebied van milieu en 75% op het gebied van sociale en personeelsaangelegenheden. 85% van de top 20 gebruikt KPI's voor milieu en sociale en personeelsaangelegenheden.

Het merendeel van de bedrijven heeft beleid op de thema's mensenrechten en corruptie en omkoperij. Maar 40% van de bedrijven presenteert ook de daadwerkelijke resultaten die zijn bereikt op dit onderwerp. Het beschrijven van risicomanagement en het gebruik van KPI's op mensenrechten wordt door 15% van de bedrijven gedaan.

Resultaten over corruptie en omkoperij zijn bij 65% van de bedrijven inzichtelijk, 35% rapporteert ook over risicomanagement en KPI's op dit thema.

Diversiteit top 20

60% van de top 20 bedrijven heeft een diversiteitsbeleid voor de samenstelling van het bestuur en/of leidinggevenden van de organisatie. 30% is transparant over de concrete implementatie van het beleid. 70% van de bedrijven rapporteert de man/vrouw verhouding van het bestuur en/of leidinggevenden (resultaten) en 55% heeft hier ook een doelstelling voor geformuleerd.

Materialiteit volgens GRI

Alle bedrijven uit de top 20 rapporteren volgens de richtlijnen van het Global Reporting Initiative (GRI). De helft maakt gebruik van de GRI G3.1 variant, 15% gebruikt de G3 variant en 35% maakt gebruik van de nieuwste versie, G4. Voor vijf van de tien sectoren zijn vanuit het Global Reporting Initiative zogenaamde sector supplements (G3.1) of sector disclosures (G4) beschikbaar. De top 20 bedrijven is onderverdeeld in totaal tien sectoren.

Uit de analyse blijkt dat voor in totaal 11 bedrijven sector supplementen van toepassing zijn. Daarvan passen zes bedrijven deze sector supplementen toe. Eén bedrijf rapporteert dat het sector supplement niet van toepassing is voor hen. Vier bedrijven waar een sector supplement voor beschikbaar is, rapporteert hier niet over in het verslag en maken er derhalve geen gebruik van. De andere bedrijven hebben op een andere wijze hun materiële thema's bepaald. Deels overlappen deze thema's met de onderwerpen uit de sector supplementen.

Conclusie

Uit de analyse blijkt dat veel bedrijven al rapporteren over beleid en resultaten ten aanzien van milieu en sociale en personeelsgelegenheden. Transparantie over risicomanagement en het weergeven van KPI's kan worden verbeterd. De top 20 blijft achter in haar transparantie over de thema's mensenrechten en corruptie en omkoperij. Dit geldt voor beleid en resultaten en nog sterker voor risicomanagement en KPI's. Vooral op deze laatste twee thema's lijkt behoefte aan verdere ondersteuning en stimulering. Slechts iets meer dan de helft van de koplopers heeft een diversiteitsbeleid voor de top van de organisatie, ook hier is dus ruimte voor verbetering.

6 Toelichting bij de Transparantiebenchmark

6.1 Doel

Het doel van de Transparantiebenchmark is het geven van een beoordeling van de inhoud en kwaliteit van (externe) verslaggeving ten aanzien van maatschappelijke aspecten van ondernemen. Hiertoe wordt de publiek beschikbare verantwoordingsinformatie van de grootste Nederlandse organisaties beoordeeld op 40 criteria die betrekking hebben op maatschappelijk relevante aspecten van organisaties en hun bedrijfsvoering. De Transparantiebenchmark geeft nadrukkelijk geen oordeel over de maatschappelijke prestaties.

6.2 Verschillen ten opzichte van vorig jaar

Ten opzichte van vorig jaar zijn de volgende onderdelen van de Transparantiebenchmark veranderd:

1 De criteria
De criteria van de Transparantiebenchmark zijn dit jaar vernieuwd en aangepast aan internationale ontwikkelingen, zoals:
- De vernieuwde richtlijnen van GRI (de G4)
- Het raamwerk voor geïntegreerde verslaggeving van de International Integrated Reporting Council (IIRC)
- De OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen
- De EU directive ten aanzien van verslaggeving over niet-financiële informatie en diversiteit voor OOB's met meer dan 500 medewerkers

De nieuwe criteria richten zich meer op materialiteit, stakeholderbetrokkenheid, waardecreatie en impact.

Om inzicht te krijgen in de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de vorige criteria is een overzicht opgesteld. Dit overzicht laat zien welke criteria nieuw zijn of voor welke criteria wijzigingen gelden (bijvoorbeeld een aanpassing in de inhoud of een andere puntentelling). Het overzicht is te downloaden via de website van de Transparantiebenchmark (www.transparantiebenchmark.nl).

De invloed van de nieuwe criteria is, zoals verwacht, merkbaar. Doordat de lat met deze criteria hoger is gelegd en er in sommige gevallen sprake is van interpretatieverschillen scoren de organisaties over de hele linie gemiddeld lager. In 2013 was de gemiddelde score 104 punten (nulscores niet meegerekend). Het gemiddelde op basis van de huidige scores is 99 punten.

Met de nieuwe criteria is de lat weer iets hoger gelegd voor de organisaties.

2 Het deelnameprotocol en de deelnemende organisaties

De onderzoeksgroep is opgebouwd aan de hand van de volgende te onderscheiden categorieën:

- Organisaties van Openbaar Belang met 500 medewerkers of meer
- Organisaties met een beursnotering in Amsterdam
- Organisaties met Nederlandse bedrijfsactiviteiten met substantiële omzet en/of aantal medewerkers
- Staatsdeelnemingen
- Universiteiten en Universitair Medische Centra (UMC)
- Grote organisaties (meer dan 250 medewerkers) die in het verleden vrijwillig zijn toegetreden tot de onderzoeksgroep

Op basis van bovenstaande criteria zijn 17 nieuwe deelnemende organisaties toegevoegd, deze zijn te vinden in de bijlage.

Er zijn drie wijzigingen doorgevoerd in het deelnameprotocol, die resulteren in een kleinere onderzoeksgroep (460 deelnemende organisatie in 2013 tegenover 409 organisaties in 2014. Naast onderstaande wijzigingen is de onderzoeksgroep overigens ook kleiner door een aantal faillissementen):

- MKB-bedrijven: Nederlandse organisaties met minimaal 20 medewerkers in vaste dienst konden zich de afgelopen jaren vrijwillig aanmelden voor deelname aan de Transparantiebenchmark. Uit evaluatie van de Transparantiebenchmark (2013) blijkt echter dat MKB-bedrijven niet de weg vinden naar de benchmark en dat deze qua werkwijze en vraagstelling niet aansluit op deze doelgroep. Daarom is besloten om afscheid te nemen van het MKB voor de benchmark.
- Nederlandse organisaties met een internationaal groepsverslag: een organisatie kan worden uitgezonderd van deelname aan de Transparantiebenchmark wanneer het een dochteronderneming is en de moederonderneming verantwoording aflegt die voldoet aan het verwachte EU wetgevend voorstel inzake niet-financiële verslaggeving. Dit betekent dat in het jaarverslag informatie dient te zijn opgenomen over de volgende thema's: milieu, sociale en arbeidsgerelateerde aspecten, mensenrechten, anti-corruptie en omkoping en diversiteit in het bestuur. Voor deze organisaties is een apart overzicht opgesteld, zonder onderlinge benchmark. Deze organisaties krijgen dus geen score. Een organisatie die aan deze uitzondering voldoet, maar ook een eigen Nederlands verslag uitbrengt, kan ervoor kiezen met het Nederlandse verslag vrijwillig aan de benchmark deel te nemen. Een overzicht van de betreffende organisaties is opgenomen in de bijlage.

- Ziekenhuizen: omdat de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) aan ziekenhuizen uitstel tot indiening van de jaarrekening 2013 verleent tot 15 december 2014, is besloten om dit jaar voor ziekenhuizen ook voor deelname aan de Transparantiebenchmark een uitzondering te maken. Zij worden dit jaar niet opgenomen in de benchmark. Mochten er ziekenhuizen zijn die toch mee willen doen dan konden zij dit uiteraard kenbaar maken en zijn deze alsnog opgenomen. Deze ziekenhuizen zijn opgenomen in de sector Universiteiten/UMC's.

Het volledige deelnameprotocol, alsmede de totale onderzoeksgroep kan gedownload worden via de website van de Transparantiebenchmark (www.transparantiebenchmark.nl).

6.3 Afbakening publiek toegankelijke verantwoordingsinformatie

De basis voor de scores op de Transparantiebenchmark zijn de publiekelijk beschikbare verslagen waarin organisaties verantwoording afleggen over het verslagjaar 2013. Diverse typen verslagen komen in aanmerking: o.a. jaarverslagen, financiële verslagen, maatschappelijke verslagen en sociale verslagen. Voorwaarde is dat de verslaggeving publiekelijk beschikbaar is. Dit impliceert dat het verslag ofwel kosteloos en algemeen verkrijgbaar is bij de deelnemers, ofwel kan worden gedownload vanaf de website van de organisatie. Verslagen die alleen verkrijgbaar zijn door ze op te vragen bij de Kamer van Koophandel komen niet in aanmerking voor puntentoekenning. Daarnaast is het belangrijk dat het verslag periodiek wordt uitgegeven en de status heeft van verantwoordingsinformatie over het verslagjaar dat is geëindigd in 2013. Alleen verslaggeving die voor 1 juli 2014 is uitgekomen, is meegenomen.

6.4 Methode

Dit jaar konden deelnemende organisaties voor het eerst gebruik maken van de e-tool; een webapplicatie waarin een aantal processtappen zijn ingebouwd. Er zijn zes processtappen te onderscheiden:
- Het self-assessment: organisaties hebben de gelegenheid gehad om de eigen verantwoordingsinformatie te beoordelen tegen de criteria van de Transparantiebenchmark. Dit jaar hebben 172 organisaties het self-assessment ingevuld.
- Beoordeling self-assessment en/of integrale beoordeling: om de kwaliteit van de voorlopige scores te borgen en interpretatieverschillen tussen deelnemers te herstellen, zijn alle self-assessments beoordeeld door een team van beoordelaars en reviewers. De verantwoordingsinformatie van deelnemers die geen self-assessment hadden uitgevoerd, is alsnog aan een integrale beoordeling onderworpen.
- Commentaarronde: deelnemers die commentaar hadden op de vastgestelde score, konden dit per criterium doorgeven via de e-tool. Zij hebben vervolgens een reactie ontvangen op hun commentaren, waarna de definitieve scores zijn vastgesteld en gecommuniceerd.

- Correspondentie met Panel van Deskundigen: het kan voorkomen, dat deelnemers het oneens zijn met hun definitieve score. Vaak ligt daaraan een interpretatieverschil van verantwoordingsinformatie of criterium tussen deelnemer en beoordelaar ten grondslag. In deze gevallen heeft correspondentie met het Panel van Deskundigen plaatsgevonden en heeft het Panel deze gevallen beoordeeld. In totaal hebben 11 organisaties correspondentie gehad. Het Panel van Deskundigen beoordeelde deze gevallen en heeft de verweren van 2 organisaties (3 criteria) gegrond verklaard. Bij het sluiten van deze periode zijn de scores vastgesteld. De samenstelling van het Panel is te vinden in de bijlage.
- Panelbeoordeling: de 20 hoogst scorende deelnemers zijn voorgelegd aan het Panel van Deskundigen. Het Panel heeft deze verslagen beoordeeld aan de hand van de ‘panelcriteria’ (deze zijn te vinden in de bijlage van de criteria 2014, te downloaden via de website van de Transparantiebenchmark (www.transparantiebenchmark.nl).
- Winnaar prijs ‘De Kristal’: de jury heeft uiteindelijk besloten welke organisatie uit de top 3 de uiteindelijke prijswinnaar van “De Kristal” is geworden. De samenstelling van de jury is te vinden in de bijlage. Een overzicht van het Jurycriterium 2014 is te vinden op de website www.kristalprijs.nl. Naast de Kristalprijs benoemt de jury tevens een juryprijs; de organisatie dat het meest creatief en innovatief omgaat met het transparant maken van haar maatschappelijke effecten op de samenleving.

De jury besluit wie de uiteindelijke prijswinnaar van “De Kristal” is en reikt ook de juryprijs uit.

6.5 Criteria

De Transparantiebenchmark is gebaseerd op veertig nieuwe criteria. Een overzicht van alle criteria is te downloaden via de website van de Transparantiebenchmark (www.transparantiebenchmark.nl). De criteria zijn onderverdeeld in een inhoudsgericht normenkader (verdeeld over drie categorieën) en kwaliteitsgericht normenkader (verdeeld over vijf categorieën). In totaal kunnen 200 punten behaald worden; 100 punten voor beide normenkaders. De totaalscore komt tot stand door het optellen van de totale inhoudsgerichte en kwaliteitsgerichte score. Het maximaal aantal te behalen punten per categorie varieert (zie figuur).

Inhoudsgericht normenkader									100
1. Onderneming en bedrijfsprofiel	33	2. Beleid en resultaten					34	3. Management aanpak	33
1A. Profiel en waardeketen	10	2A. Beleid en (zelf opgelegde) verplichtingen					5	3A. Governance en remuneratie	10
1B. Proces van waardecreatie	10						5	3B. Sturing en beheersing	8
1C. Omgevingsanalyse (incl. risico's en kansen)	8	2C. Economische aspecten van ondernemen	8	2D. Milieu-aspecten van ondernemen	8	2E. Sociale aspecten van ondernemen	8	3C. Toekomstverwachting	5
1D. Strategische conext	5							3D. Verslaggevingscriteria	10

Kwaliteitsgericht normenkader									100
4. Relevantie	20	5. Duidelijkheid	20	6. Betrouwbaarheid	20	Responsiviteit	20	Samenhang	20
Materialiteit	8	Begrijpelijkheid	6	Juistheid, volledigheid	17	Gerichtheid op belanghebbenden	13	Strategische focus	5
Reikwijdte en afbakening	6	Beknoptheid	4	Voorzichtigheid	3	Bijdrage aan maatschappelijk debat	2	Contextuele samenhang	6
Tijdigheid	6	Inzichtelijkheid	7			Durf	5	Integratie	6
		Toegangkelijkheid	3					Vergelijkbaarheid	3

Deskundigenweging				
Relevantie	Duidelijkheid	Betrouwbaarheid	Responsiviteit	Samenhang
Materialiteit (relevantie van de gekozen onderwerpen)	Begrijpelijkheid	Juistheid	Gerichtheid op belanghebbenden	Strategische focus
Reikwijdte en afbakening	Beknoptheid	Volledigheid	Bijdrage aan maatschappelijk debat	Contextuele samenhang
Tijdigheid	Inzichtelijkheid	Evenwichtigheid	Durf	Integratie
Informatieve vormgeving	Toegankelijkheid	Geschiktheid		Vergelijkbaarheid
		Onpartijdigheid		
		Voorzichtigheid		

6.6 Juryrapport

Dit jaar is het alweer de vijfde maal dat De Kristal wordt uitgereikt. De afgelopen jaren is er veel veranderd op het gebied van duurzaamheidsverslaggeving. Organisaties hebben steeds meer oog voor transparantie. Ook de criteria voor verslaggeving maakten een ontwikkeling door.

De Criteria

De criteria van de Transparantiebenchmark zijn dit jaar aangepast aan de laatste ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheidsverslaggeving. Zo is in december 2013 het raamwerk voor geïntegreerde verslaggeving van de International Integrated Reporting Council (IIRC) gelanceerd. In mei 2014 publiceerde het Global Reporting Initiative haar nieuwe richtlijnen voor duurzaamheidsverslaggeving, de G4. Tenslotte is recent een nieuwe Europese richtlijn vastgesteld die eisen stelt aan de verslaggeving over niet-financiële informatie door beursgenoteerde ondernemingen met meer dan 500 medewerkers.
De Transparantiebenchmark sluit met haar nieuwe criteria aan bij de verhoogde maatschappelijke verwachtingen over verslaggeving. Belangrijke wijzigingen zijn: meer accent op materialiteit (wat zijn de meest relevante onderwerpen), betrokkenheid van stakeholders, waardecreatie en impact (maatschappelijke effect).

Een gedegen verslag laat zien wie je écht bent. De jury is ervan overtuigd dat het steeds beter laten zien wie je bent, bijdraagt aan het succes op langere termijn. Juist in een tijd waarin de informatievoorziening steeds meer versnelt, is het belangrijk het hoofd koel te houden. Wees moedig en speel open kaart, ook in mindere tijden. Laat geen negatieve informatie weg die voor stakeholders relevant is. Stakeholders waarderen het als een onderneming voor zijn missers durft uit te komen, maar ook aangeeft hoe deze in de toekomst worden voorkomen. Het is tijd voor een omslag. Een cultuur waarin we elkaar durven aan te spreken in plaats van elkaar op incidenten af te rekenen.

De Transparantiebenchmark wil met de nieuwe criteria bijdragen aan de toekomstbestendigheid van organisaties op het gebied van duurzaamheid. De jury hoopt dat de toonaangevende bedrijven uit de benchmark hierin het voortouw nemen en als inspiratie voor anderen dienen.
De jury is zeer verheugd dat veel organisaties goede stappen voorwaarts hebben gezet en hard werken om te voldoen aan de nieuwe verwachtingen op het gebied van verslaggeving.
Tegelijkertijd constateert de jury dat de nieuwe criteria ook hebben geleid tot verschuivingen in de ladder. De organisaties die bijvoorbeeld al rapporteren volgens de G4-richtlijnen of het raamwerk van de IIRC scoren hoger dan de andere. De jury hoopt dat de benchmark ook deze ondernemingen stimuleert deze volgende stap te zetten.

Een belangrijke uitdaging voor de meeste organisaties is het helder en beknopt weergeven van de volledige waardeketen, juist wanneer deze complex is. Zo kunnen lezers de context van een organisatie beter duiden en de prestaties op de juiste waarde schatten. In de praktijk blijkt dit voor de meeste organisaties nog een lastige opgave. Gelukkig komen er steeds meer goede voorbeelden.

De winnaars

De jury heeft als taak te bepalen wie de prijswinnaars zijn. Zij is hierbij inhoudelijk ondersteund door het Panel van deskundigen van de Transparantiebenchmark. De jury is hen veel dank verschuldigd. Dit jaar zijn de prijswinnaars als volgt.

De snelste stijger: E.ON

E.ON is dit jaar op de ranglijst gestegen van positie 171 naar positie 36. Een stijging van maar liefst 135 posities; in punten een toename van 69 naar 162 punten. Een verrassende en lovenswaardige prestatie.
E.ON verkoopt in Nederland en België gas, elektriciteit, warmte en energiediensten. In 2013 heeft E.ON de stap gezet om maatschappelijk verantwoord ondernemen onder te brengen op de strategieafdeling. E.ON wil hiermee de maatschappelijke aspecten van het ondernemen beter tot hun recht te laten komen bij het ontwikkelen van de strategie. En omgekeerd, de activiteiten in het kader van maatschappelijke verantwoordelijkheid beter laten aansluiten bij de strategie.
Het verslag van E.ON gaat in op bijna alle onderdelen die door de Transparantiebenchmark worden gevraagd. Wat de jury in positieve zin vooral opviel, is dat E.ON al rapporteert volgens de nieuwe G4-richtlijnen. Het verslag is bovendien helder en toegankelijk geschreven. De meeste stakeholders zullen dan ook makkelijk hun informatie eruit kunnen halen. Een ander sterk punt is dat E.ON veel aandacht heeft voor de uitdagingen en verantwoordelijkheden in de keten.

Het meest innovatieve jaarverslag: Unilever

Sinds vorig jaar is er een nieuwe prijs: het meest innovatieve jaarverslag. Het gaat de jury er vooral om dat het jaarverslag niet alleen functioneert als verslag over het verstreken verslagjaar, maar ook op een creatieve en innovatieve manier bijdraagt aan de maatschappelijke discussie, om zo duurzaamheidsverslaggeving meer op de kaart van haar stakeholders te krijgen.

De prijs gaat dit jaar naar Unilever. Het verslag van Unilever is innovatief door de koppeling van macro-economische vraagstukken aan eigen groeidoelstellingen. Het betreft drie thema's: welzijn, milieu en levensonderhoud. De jury is van mening dat Unilever zich hiermee duidelijk onderscheidt van andere organisaties.

Wat het verslag ook innovatief maakt is dat Unilever via concrete voorbeelden inzichtelijk maakt hoe bepaalde producten bijdragen aan een grotere maatschappelijke impact. Daarnaast bieden filmpjes via een link in het verslag een aantrekkelijk medium over huidige maatschappelijke kwesties en hoe Unilever hierop inspeelt.

De Kristalprijs, de hoofdprijs van de Transparantiebenchmark
De drie genomineerde bedrijven zijn in alfabetische volgorde: AkzoNobel, KPN en NS. Wederom was het voor de jury een lastige taak om uit drie goede verslagen de beste te kiezen. Ook nu waren de verschillen weer uiterst klein.

Zoals gebruikelijk volgt eerst de derde plaats. Dat is KPN geworden, net als vorig jaar. Een sterk punt is dat KPN zich kwetsbaar opstelt. KPN geeft ook gedegen aandacht aan zaken die het afgelopen jaar minder goed zijn gegaan. Dit uit zich onder andere in openheid over ontvangen boetes. Ook KPN was in staat om te voldoen aan de nieuwe criteria van de benchmark. Een punt ter verbetering is een meer duidelijke rode draad. De informatie staat soms her en der door het verslag, waardoor het iets lastiger te duiden is.

Op de tweede plaats staat AkzoNobel. Het verslag van AkzoNobel vond de jury iets sterker op het vlak van risicomanagement en het beschrijven van toegevoegde waarde. Een ander sterk punt is het koppelen van materialiteit aan maatschappelijke trends. AkzoNobel laat een consistente lijn zien door, net als de afgelopen jaren, op de tweede plaats te eindigen, zelfs nu er nieuwe criteria zijn. De jury is wel van mening dat AkzoNobel de onderlinge dwarsverbanden tussen de financiële aspecten en maatschappelijk aspecten sterker zou kunnen beschrijven.

Winnaar Kristalprijs 2014: NS
Hoewel de verschillen in de top drie klein waren, is de jury van mening dat NS zich op één punt echt onderscheidt. Als enige organisatie presenteert NS indicatoren die de monetaire waarde van haar sociale en milieu resultaten uitdrukken. Hiermee speelt NS in op de trend dat de waarde van een onderneming steeds meer wordt bepaald door maatschappelijke aspecten.

De jury vindt het lovenswaardig dat NS haar verslaggeving in lijn heeft gebracht met de huidige maatschappelijke verwachtingen. Ook stijging op de transparantieladder is indrukwekkend. In 2012 stond NS op positie 28, vorig jaar op 6 en nu op 1. Het verslag voldoet aan bijna alle criteria van de Transparantiebenchmark. NS heeft goed invulling gegeven aan het jurycriterium ‘Laat zien wie je bent.’ NS heeft lef getoond door het Fyra fiasco goed toe te lichten in haar verslag. Daarnaast vat NS de koe bij de hoorns bij de transitie naar verantwoord energiegebruik:

‘In 2014 sluiten wij namens de spoorsector een nieuw meerjarencontract voor de levering van stroom ten behoeve van alle elektrische treinen in Nederland. In totaal gebruikt NS zo’n 1,2 TWh aan stroom voor het rijden van treinen. In de uitvraag staan eisen om deze stroom te vergroenen op een economisch rendabele wijze. De elektriciteitsleverancier zal vanaf 2014 gedurende de contractperiode duurzame bronnen laten bijbouwen, zoals windmolens of zonnepanelen, zodat NS straks haar klanten een klimaatneutrale (schone) treinreis kan bieden.’

De jury hoopt voor 2015 op nog betere verslagen. In een nieuwe samenstelling, want volgens rooster treedt voorzitster Bibi de Vries als eerste af.

6.7 Bezemwagen

De groep bezemwagen beslaat de organisaties die wel onderdeel uitmaken van de onderzoeksgroep, maar een nulscore hebben op de Transparantiebenchmark 2014. Deze nulscore kan op verschillende manieren tot stand zijn gekomen, namelijk:

- Het niet kosteloos en publiek beschikbaar stellen van het verslag
- Het niet tijdig uitbrengen van een verslag, waarbij het meest recente verslag dat al wel is uitgebracht al een keer is meegenomen in de Transparantiebenchmark
- Een verslag op groepsniveau zonder dat daarnaar vanuit een verslag van de Nederlandse entiteit verwezen wordt en zonder dat deze organisatie zich heeft aangemeld voor de groepsverslagenregeling

	2011	2012	2013	2014
Totaal aantal deelnemers	469	473	460	409
Aantal nulscores	236	242	200	165
Percentage nulscores	50%	51%	43%	40%

Het streven van het Ministerie is om de groep nulscores elk jaar te reduceren. Diverse initiatieven hebben er toe geleid dat er dit jaar minder organisaties zijn met een nulscore. In totaal zijn er 165 organisaties met een nulscore, tegenover 200 organisaties vorig jaar. Percentueel is het aantal nulscores dit jaar gestabiliseerd. Het is in het belang van de stakeholders en de maatschappij dat organisaties transparant zijn. Het Ministerie blijft activiteiten initiëren om organisaties te inspireren en stimuleren om actie te ondernemen op het gebied van verslaggeving. In de bijlage is een overzicht te vinden van de organisaties met een nulscore, inclusief de indeling hiervan in Business-to-Business en Business-to-Consumer bedrijven.

Diverse initiatieven hebben er toe geleid dat er dit jaar minder organisaties zijn met een nulscore.

7 Bijlagen

7.1 Nieuwe deelnemende organisaties

Nieuwe deelenemers	Sector
AND International	Dienstverlening
Batenburg Techniek N.V.	Dienstverlening
Binckbank	Banken en verzekeraars
Clondalkin Industries B.V.	Overig
Coöperatie Univé U.A.	Banken en verzekeraars
Coöperatie VGZ U.A.	Banken en verzekeraars
Gemalto N.V.	Dienstverlening
Grondexploitatiemaatschappij Meerstad B.V.	Banken en verzekeraars
Kardan N.V.	Vastgoed
Monuta	Banken en verzekeraars
N.V. HVC	Dienstverlening
Nederlandse Waterschapsbank N.V.	Banken en verzekeraars
Stichting Espria	Dienstverlening
Stichting Kwadrantgroep	Dienstverlening
Value8	Dienstverlening
Yarden Holding B.V.	Dienstverlening
Ziggo N.V.	Technologie

7.2 Nederlandse organisaties met internationaal groepsverslag

Organisaties in de onderzoeksgroep die onderdeel uitmaken van een multinationale organisatie en waarvan geen verantwoordingsinformatie beschikbaar is op het niveau van de Nederlandse bedrijfsactiviteiten, ontvingen tot nog toe een nulscore. Reden hiervoor was dat wanneer een organisatie zoveel activiteiten in Nederland ontplooide dat het was geselecteerd voor de onderzoeksgroep van de Transparantiebenchmark, er ook verantwoordingsinformatie beschikbaar zou moeten zijn over de Nederlandse situatie.

Deze score doet vaak geen recht aan de MVO inspanningen (en verantwoording daarover op internationaal niveau) van de desbetreffende organisatie. Vanaf dit jaar kunnen dergelijke organisaties er voor kiezen gebruik te maken van een aparte regeling, waarbij ze niet meer worden opgenomen in de ranglijst. Deze bedrijven zijn op een aparte lijst geplaatst, zonder onderlinge benchmark (score). Om in aanmerking te komen voor deze aparte lijst, dient het groepsverslag wel aan een aantal minimum criteria te voldoen (deze zijn te vinden op de website van de Transparantiebenchmark (www.transparantiebenchmark.nl). Voldoet het hier niet aan, dan volgt alsnog de nulscore in de reguliere lijst.

Onderneming
BP Nederland Holdings
Apollo Vredestein
T-Mobile Netherlands
Thomas Cook Nederland
Coca-Cola Enterprises Nederland
A.S. Watson (Health and Beauty Continental Europe)
Ericsson
Sodexo
Nuon
Esso Benelux

Onderneming
Nike
Capgemini
Thales Nederland
Eur. Container Terminals
Essent
Abbott
IBM
Loders Croklaan - IOI Group
Grolsch
Oracle

7.3 Organisaties met een nulscore

Dit jaar hebben 165 organisaties een nulscore gekregen. Zoals eerder besproken kan deze nulscore op verschillende manier tot stand zijn gekomen. Om meer inzicht te verkrijgen in het type organisatie, zijn de nulscorende organisaties verdeeld in Business-to-Business (B2B) en Business-to-Consumer (B2C) organisaties (zie de tabel hieronder):

- 103 organisaties zijn actief binnen het B2B segment
- 60 organisaties zijn actief binnen het B2C segment
- 2 organisaties zijn actief binnen beide segmenten

Onderneming	B2B/B2C
Aan de Stegge Holding B.V.	B2B & B2C
ABB B.V.	B2B
Accenture B.V.	B2B
Acer Europe B.V.	B2B
Action Service & Distributie	B2C
Adecco Nederland Holding B.V.	B2C
ADG dienstengroep B.V.	B2B
Advanced Travel Partners Nederland B.V.	B2C
Amlin Corporate Insurance	B2B
ArcelorMittal Netherlands B.V.	B2B
Ardagh Group Netherlands B.V.	B2B
Argos Group Holding B.V.	B2B
Astellas B.V.	B2B
Atos Origin Nederland B.V.	B2C
Audax B.V.	B2B
A-Ware Food Group B.V.	B2B
Bakkersland Groep B.V.	B2C
BASF Nederland B.V.	B2B
BCD Travel Holding	B2C
Beleggingsmij. Braverassa B.V.	B2B
Bluewater Energy Services B.V.	B2B
Booking.com B.V.	B2C
Bosal Nederland B.V.	B2B

Onderneming	B2B/B2C
Bose Products	B2B & B2C
Boston Scientific Int. B.V.	B2B
British American Tobacco International (Holdings) B.V.	B2B
C. den Braven Beheer B.V.	B2B
Cabot Norit Activated Carbon	B2B
Caldic B.V.	B2B
Canon Europa N.V.	B2C
Cargill B.V.	B2B
Center Parcs Europe N.V.	B2C
Cisco Systems International B.V.	B2C
Citadel Enterprises B.V.	B2B
Clondalkin Industries B.V.	B2B
Copaco Nederland B.V.	B2B
CRH Nederland B.V.	B2B
Da Holding B.V.	B2C
Damen Shipyards Group N.V.	B2B
Danone Baby and Medical Nutrition B.V.	B2C
De Hoop Terneuzen B.V.	B2B
De Kon. Nederlandse Munt N.V.	B2B
De MandemakersGroep Holding B.V.	B2C
DE Masterblenders 1753	B2C
De Rijke Continental B.V.	B2B
De Stiho Groep B.V.	B2B

Onderneming	B2B/B2C
Delek Nederland B.V.	B2B
Denkavit Internationaal B.V.	B2B
Denso Int. Europe B.V.	B2B
Dirk van den Broek/Dekamarkt	B2C
Dockwise Ltd.	B2B
Ecurion	B2C
EEA Helicopter Operations B.V.	B2B
Elopak B.V.	B2B
Endemol B.V.	B2C
Enviem Holding B.V.	B2B
Epson Europe B.V.	B2B
Equens SE	B2B
Ewals Holdings B.V.	B2B
Flowserve	B2B
Foot Locker Europe B.V.	B2C
FUJIFILM Europe B.V.	B2C
Glencore Grain Rotterdam B.V.	B2B
Grondexploitatiemaatschappij Meerstad BV	B2B
Handelsveem Beheer	B2B
Hanos (Apeldoorn B.V.)	B2B
Heerema Marine Contractors Holding Nederland B.V.	B2B
Hitachi Machinery N.V.	B2B
Honeywell Netherl. Hold. B.V.	B2C
Hoogvliet B.V.	B2C
Hoogwegt Groep B.V.	B2B
Horedo/Rensa	B2B
Hyva Group B.V.	B2B
IMCD Holding B.V.	B2B
Inalfa Roof Systems Group B.V.	B2B
Ingram Micro	B2C

Onderneming	B2B/B2C
Interfood Holding	B2B
Intergamma B.V.	B2C
Inter-Sprint Banden	B2B
Intervet International / MSD	B2C
Intres B.V.	B2C
ISS Holding Nederland B.V.	B2B
Koepon	B2C
Koninklijke De Heus B.V.	B2B
Koninklijke Distill. Dirkzwager B.V.	B2B
Koninklijke Wagenborg	B2C
Koninklijke Wegener N.V.	B2C
Koninklijke Zeelandia Groep B.V.	B2B
Koops Furness N.V.	B2C
Kuehne + Nagel N.V.	B2B
Kuwait Petroleum B.V.	B2C
Kyocera Mita Europe B.V.	B2B
Lekkerland Beheer	B2B
Lohomij B.V.	B2C
Loyens & Loeff N.V.	B2C
Luchthaven Maastricht	B2C
Manpower Nederland B.V.	B2C
Markeur	B2B
Mars Nederland B.V.	B2C
MCB International B.V.	B2B
Mediq	B2B
Metro Distributie Nederland/Mediamarkt	B2C
Mexx Europe Holding B.V.	B2C
MHI Equipment Europe B.V.	B2B
Miss Etam B.V.	B2C
Mitsubishi Motors Europe B.V.	B2B

Onderneming	B2B/B2C
Momentive Specialty Chemicals BV	B2B
Mosadex	B2C
N.V. Deli Maatschappij	B2B
Nedschroef Nederland B.V.	B2B
Nestlé Nederland B.V.	B2C
NetApp & Manufacturing	B2C
New World Resources	B2B
Office Depot International	B2C
Omron Europe B.V.	B2C
Optiver Holding B.V.	B2B
Otra N.V.	B2B
Oxbow Coal B.V.	B2B
P.L. v. Merksteijn Hold. B.V.	B2B
PGA Nederland N.V.	B2C
Philip Morris Holland B.V.	B2B
Plukon Food Group	B2C
Poiesz Beheer B.V.	B2C
Post-Kogeko Logistics B.V.	B2C
Raben Group B.V.	B2B
Remeha Group B.V.	B2C
RFS Holland Holding B.V.	B2C
Roba	B2B
Rockwell Automation B.V.	B2B
RTL Nederland B.V.	B2C
Samskip	B2C
Sanoma Magazines B.V.	B2C
Scania Europe	B2C
Scheuten Glass Holding B.V.	B2B
Sensata Technol. Holding N.V.	B2B
SIHI Group B.V.	B2B

Onderneming	B2B/B2C
Sogeti Nederland B.V.	B2B
SPAR Holding B.V.	B2C
Specialist Computer Holdings Nederland B.V.	B2B
St. Clair/ De Bijenkorf	B2C
Stage Entertainment B.V.	B2B
Stolt Tankers	B2B
Storteboom Group B.V.	B2B
Sulzer Netherlands Holding	B2C
Sundio Group B.V.	B2C
Swets & Zeitlinger Hold. N.V.	B2B
Synbra Holding B.V.	B2B
Tata Steel	B2B
Terberg Group B.V.	B2C
The Royal Bank of Scotland	B2B
Theobroma B.V.	B2B
Tommy Hilfiger Europe	B2C
Toshiba Medical Systems Europe B.V.	B2B
Transm. and Engineer. Services Netherl.	B2B
Universal Cargo Logistics	B2B
V&D Group	B2C
Van den Ban Autobanden B.V.	B2B
Van Wijnen Groep N.V.	B2B
Vroegop Ruhe & Co. B.V.	B2B
Vroon Group B.V.	B2B
WE Europe B.V.	B2B
Xeikon	B2B
Xerox Investments Europe	B2B
Yanmar Europe	B2B
Yara Sluiskil B.V.	B2B

7.4 Panel van Deskundigen Transparantiebenchmark

Het panel van Deskundigen controleert de kwaliteit van de beoordeling en behandelt correspondentie met organisaties die het niet eens zijn met de score. Verder beoordeelt het panel de top 20 van de Transparantiebenchmark: de hoogst scorende jaarverslagen plus aanvullende verslagen. Het panel kijkt naar de kwaliteitsgerichte criteria (relevantie, duidelijkheid, betrouwbaarheid, responsiviteit en samenhang) en stelt deze op basis van een eigen set criteria naar boven of naar beneden bij met maximaal 15%. De top 3 draagt het panel voor aan de jury. Ook stelt het panel 'good practices' vast, het meest communicatieve en meest innovatieve jaarverslag en de sectorwinnaars. Het panel adviseert het Ministerie naar behoefte over een eventuele herziening van de beoordelingscriteria.

Het panel van deskundigen bestaat uit de volgende leden:

- voorzitter: mevr. Nancy Kamp-Roelands (extern expert);
- lid namens ondernemersorganisatie: mevr. Linda van Beek;
- lid namens expert wetenschap: dhr. André Nijhof;
- lid namens expert GRI: mevr. Teresa Fogelberg (vicevoorzitter);
- lid op persoonlijke titel: dhr. Ernst van Weperen;
- lid namens gebruikersgroep: dhr. Willem Lageweg;
- lid namens communicatieadviseurs: dhr. Gijs Droge;
- lid namens beleggers: dhr. Giuseppe van der Helm;
- lid namens maatschappelijke organisaties: dhr. Tim Steinweg.

7.5 Jury De Kristal

De jury kiest een winnaar uit de drie genomineerde verslagen en geeft een toelichting in haar juryrapport. De jury van de Kristalprijs hanteert wederom het criterium "Laat zien wie je bent" om de winnaar te kiezen uit de top 3 organisaties. Verder formaliseert de jury de eervolle vermeldingen en bepaalt zij het thema voor de themaprijs van het komende jaar.

De jury die de top 3 van de Transparantiebenchmark beoordeelt en daaruit de winnaar van De Kristal-prijs kiest, bestaat uit de volgende leden:

- voorzitter: mevr. Bibi de Vries
- lid: Z.K.H. Prins Carlos de Bourbon de Parme
- lid: dhr. Leen Paape

Dit is een publicatie van het ministerie van
Economische Zaken, 's-Gravenhage

Heeft u nog reacties of feedback?
Deze kunt u toesturen aan transparantiebenchmark@minez.nl.

Deze publicatie is in digitale vorm beschikbaar via
www.rijksoverheid.nl/ez

De Kristal, de hoofdprijs van de Transparantiebenchmark, is een initiatief
van het ministerie van Economische Zaken en de Nederlandse
Beroepsorganisatie van Accountants

Projectteam 2014: EZ: Margo Stam
NBA: Michèl Admiraal

www.transparantiebenchmark.nl www.kristalprijs.nl

Directoraat-Generaal Bedrijfsleven en Innovatie
Bezuidenhoutseweg 73
Postbus 20401
2500 EK 's-Gravenhage

Internet: www.rijksoverheid.nl/ez

November 2014 | Publicatie-nr. E02 - 626432

Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA